

Gradnja v Mojstrani

Zaradi utesnenih delovnih prostorov ter zastarele strojne opreme smo v TO Mojstrana pričeli z rekonstrukcijo proizvodnje vhodnih in garažnih vrat. Priprava na začetek gradnje se je pričela že pred leti; takrat je bilo predvideno, da bo celotna proizvodnja popolnoma na novi lokaciji, stare objekte pa naj bi opustili.

Izdelana je bila analiza, na osnovi katere smo potem odstopili od prvotne variante. Eden od vzrokov je bil ta, da bi investicija presegla okvirne meje finančnih zmogljivosti. Osvajali smo novo varianto, to je dograditev proizvodne hale v neposredni bližini obstoječih objektov. V novi hali naj bi tekla proizvodnja, stare prostore pa naj bi koristili kot skladišča za polizdelke in končne izdelke. Na novo bi zgradili tudi kotlovnico s silosom in sušilnicami, ker obstoječe že sedaj ne zadostujejo zahtevam, ki so iz leta v leto večje. Že obstoječi silos bi bil še vedno aktualen, kajti kurili bi tudi v bodoče z lesnimi odpadki, kar je izredno pomemben vir energije. Novi objekti naj bi se arhitektonsko vklapljali v obstoječe objekte, zato naj bi bili montažni, železobetonski s strešno konstrukcijo trikotne izvedbe.

Cilj nove investicije je tudi ta, da bi v celoti izdelovali polizdelke sami, kar bi imelo veliko prednost predvsem pri bolj namenski izkoriščenosti surovine, ki postaja vse bolj dragocena. Še eno pomembnost je treba omeniti, ki je tudi narekovala rekonstrukcijo. TO Rečica nam izdeluje vse obložne letvice ter letvice za stekla. Z vsakoletnim povečanjem planskih obveznosti postaja ozko grlo za določene faze dela tudi že na Rečici pri izdelavi naših polizdelkov. S tem hočemo poudariti, da ni cilj investicije v tem, da bi sami izdelovali razne polizdelke,

ampak v tem, da postaja proizvodnja le-teh ponekod že odvečna zaradi velikega interesa lastnih izdelkov.

Pri odločanju za investicijo v TO Mojstrana je bilo veliko pomislekov. Rešiti smo morali najprej to ali naj bi sploh izdelovali vhodna vrata. Prišli smo do enotnega zaključka, da je LIP Bled nosilec vhodnih in garažnih vrat. To se pravi, da jih moramo delati, za kar smo sprejeli tudi obveznost. Postavljeno je bilo tudi vprašanje, kje naj se delajo. Res je tudi, da vsa vrata spadajo po svoji specifičnosti na skupno lokacijo. Vendar je treba za to imeti pogoje dela, kajti proizvodnja notranjih in zunanjih vrat se razlikuje glede proizvodnega aspekta. V Mojstrani je proizvodnja vhodnih in garažnih vrat dovolj utečena. Treba je z novo tehnologijo uvesti določene tehnološke spremembe, kar bo vsekakor tudi boljše kvaliteta končnih izdelkov.

Ekonomika za nov proizvodni program kaže dovolj ugodno sliko. Zaposlenost se bo povečala od sedanjih 62 na 88 delavcev. Od tega bomo zaposlili več kot polovico žensk, kajti z ustrežno mehanizacijo in tehnologijo bo delo lažje. S tem bomo rešili tudi problem zaposlovanja žensk, kajti v jeseniški občini je to vedno problematično. Same količine pa naj bi se povečale iz 18.000 enot na 31.000 enot. S temi količinami naj bi zadostili domačemu tržišču in določeno količino vrat bi lansirali tudi v izvoz. Po investiciji naj bi v Mojstrani izdelovali tudi dvizna garažna vrata, ki vsekakor sodijo po svoji funkcionalnosti k obstoječemu programu. Omenjena vrata sedaj izdelujejo v TO Tomaž Godec v Bohinju. S tem bi se vhodna in vsa garažna vrata ter dodatni elementi v celoti izdelovali v TO Mojstrana. Program sedežnih garnitur MIKO

naj bi se v celoti opustil, kajti na trgu ni interesanten zaradi določenih tehničnih pomanjkljivosti.

Projektiranje TO Mojstrana je prevzel Biro za lesno industrijo v Ljubljani, gradbena dela pa Gradis Jesenice. Gradbeni nadzor pri gradnji pa vodi Miran Mozetič, dipl. gradbeni inženir iz projektivnega razvojnega biroja LIP Bled. Odkup in pridobitev zemljišča je sprovedla pravna služba LIP Bled. Za ureditev soglasij za lokacijsko in gradbeno dokumentacijo je bil zadolžen projektivni razvojni biro LIP Bled. V razmeroma kratkem času je bila pridobljena ustrežna dokumentacija, tako da se je gradnja že pričela. Glede na maksimalno angažiranost direktorja Bajta in tov. Lipnika s predstavniki Gradisa o pričetku gradbenih del je investicija stekla v zelo kratkem času. Najprej je bila potrebna prestatitev električnega in telefonskega omrežja. Tudi vodovod je bilo treba predstaviti, kajti proizvodna hala je projektirana prav na trasi, kjer so bile speljane omenjene komunikacije.

Celotna gradnja naj bi potekala v teh fazah:

— prva faza naj bi bila končana v letu 1981, to je s postavitvijo proizvodne hale v izmeri 48 x 36 m,

— druga faza naj bi se pričela leta 1982, kjer naj bi se izdelale instalacije v proizvodni hali ter pričetek gradnje kotlovnice in sušilnice,

— tretja faza naj bi bila v letu 1983 z dokončanjem kotlovnice in sušilnice s silosom ter prestativjo in montažo novih strojev. Pričelo naj bi se poskusno obratovanje in uvajanje novih delavcev. Normalna proizvodnja pa naj bi stekla v letu 1984.

Bistvo gradnje po etapah je to, da bo proizvodnja tekla vsa leta normalno in da ne bo nobenih ovir zaradi nove gradnje. Do samih težav bo prišlo v tretji fazi, ko bomo predstavili proizvodnjo iz obstoječih objek-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Naše naloge na področju izvoza

Za letošnje leto je značilna sorazmerno velika rast cen v prvem polletju in nato umiritev, zmanjšano povpraševanje kot posledica krize na zunanjem trgu, zmanjšanje konjunktura na domačem trgu, povečanje zalog nekaterih izdelkov in kot posledica takih neugodnih gibanj zmanjševanje zaposlenosti in v nekaterih sektorjih zmanjšanje proizvodnje.

Po analizah gospodarjenja v prvem polletju je bilo na nivoju Jugoslavije in Slovenije ugotovljeno, da se dogovorjeni sprejeti plani na področju ekonomskih odnosov s tujino za konvertibilno področje ne uresničujejo v skladu s planom, saj smo uvažali mesečno za 190 milijonov dolarjev, izvažali pa za 110 milijonov dolarjev. Da bi uskladili našo bilanco in zadolženost v tujini, moramo v zadnjih štirih mesecih letošnjega leta to situacijo obrniti. To ni lahka naloga, saj smo do sedaj pokrivali le približno 65 % uvoza z izvozom. Ker je taka realizacija izvoza in uvoza izredno zahtevna, vendar življenjskega pomena za Slovenijo, so Republiški izvršni svet, Gospodarska zbornica, SISEOT in drugi ocenili, da se ponekod v temeljnih organizacijah še vedno ne zavedajo dovolj resnosti položaja Slovenije v ekonomskih odnosih s tujino. Zato moramo do te problematike takoj spremeniti odnos in vložiti vse napore za to, da bi Slovenija mesečno do konca leta dosegla najmanj po 200 milijonov dolarjev izvoza na konvertibilno področje. Le ob takem izvozu bo mogoče zagotoviti devizna sredstva za uvoz nafte, zdravil, najnujnejših življenjskih potrebščin ter surovin in repromateriala. Izvršni svet SRS meni, da je potrebno v vseh okoljih zaostriti odgovornost za izvrševanje sprejetih planov izvoza na konvertibilni trg.

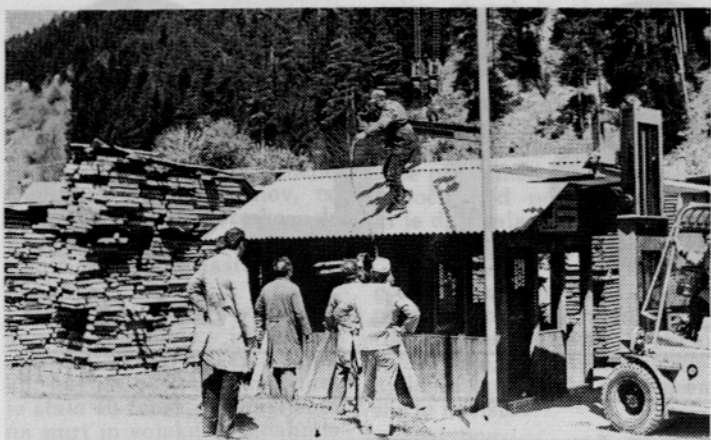
Po poletnih dopustih, ki so letos močnejše kot druga leta negativno vplivali na realizacijo prodaje na zunanji trg, smo tudi pri nas še bolj postavili v ospredje prizadevanja za realizacijo plana izvoza, saj smo v osmih mesecih letošnjega leta od planirane prodaje na tuje (6,4 milijona dolarjev) dosegli le 5,4 milijona dolarjev. Da bi do konca leta dosegli plan — 9,6 milijona dolarjev, bo potrebno v zadnjih štirih mesecih izvoziti še za 4,2 milijona dolarjev.

Da bi zagotovili tako realizacijo, smo se dogovorili za korekcijo cen, povečano aktivnost neposredno na tržišču, iskanje novih trgov in kupcev, ponudbo novih ali spremenjenih proizvodov, zagotovitev surovin in izdelavo posebnih operativnih planov za posamezne proizvode. Tak pristop je že rodil uspehe v septembru, saj smo v tem mesecu dosegli 1.003.268, — dolarjev, kar je 20 % več kot je povprečni mesečni plan za letos in 71 % več kot lanski september. K temu rezultatu so največ prispevale plošče, poleg njih pa tudi pohištvo in vrata.

Posebno pozornost bomo morali posvetiti proizvodnji opaznih plošč, ki največ prispevajo k povečanemu izvozu, zato je treba temu obratu prvenstveno zagotavljati ustrezne surovine in materiale za proizvodnjo, odpraviti ozka grla z dodatnim nočnim delom, zagotoviti dovolj delovne sile, z dobro organizacijo in izvajanjem vzdrževanja zagotavljati nemoteno proizvodnjo, odpraviti vse nepotrebne zastoje, uvesti delo ob prostih sobotah in posvetiti veliko skrb kvaliteti dela, ki mora dati maksimalno možno količino izvoznih plošč.

Potrebno bo veliko napora, da se bomo približali začrtanim planom pri vseh izdelkih, katere proizvajamo. Stabilizacija in pospešitev izvoza, zagotovitev lastnih deviz so cilji vseh delovnih organizacij in ne nazadnje: vsak delavec mora vložiti v neprekinjeno verigo delovnih nalog največ, graditi moramo na delovni zavesti. Potem bodo uspehi in rezultati kar najbolj zadovoljivi. -jt

Predno smo pričeli z delom, je bilo treba prestaviti vratarnico

Morali smo posekati tudi les, kajti na tem mestu bo stalo skladišče za vnetljive tekočine

Gradnja v Mojstrani

1. strani)

tov v novo proizvodno halo. Predvidevamo, da naj bi ta premostitev nastala ob planiranju kolektivnega dopusta, zaradi čimmanjšega izpada proizvodnje.

Prvi del investicije, ki se bo izvajal v letu 1981 do 1982, bo znašal:

	din
1. gradbeni objekti	27.868.000
2. domača oprema	12.741.000
3. ostalo	3.000.000
skupaj	43.609.000
4,8 % za energetiko	2.093.000
skupaj	45.702.000

Oprema naj bi bila skoraj vsa domača. Predvidevata se samo dva stroja iz uvoza, v kolikor ne bo na domačem tržišču strojev z ustrežno zahtevo.

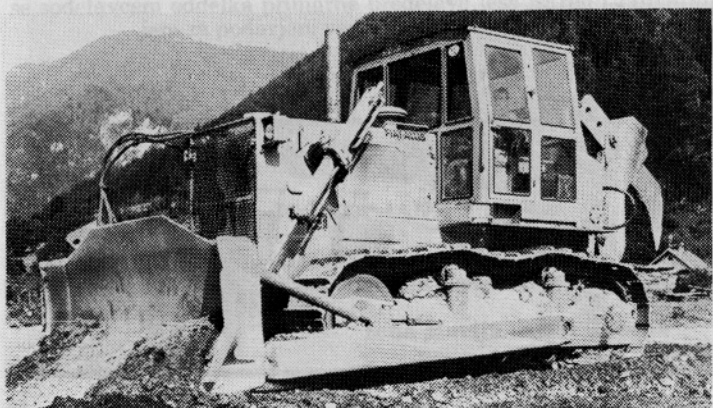
Poslovni prostori, garderobe in kuhinja ostanejo v obstoječi stavbi. Potrebna bo le manjša adaptacija in pridobili bomo nove prostore, ki jih sedaj uporabljamo kot skladišča. Tudi delavnica za vzdrževanje ter brusilnica ostaneta v sedanjih prostorih. Sedanja proizvodna hala pa bo služila kot skladišče polizdelkov in izdelkov. Predvidevamo, da bomo sestavljali dvizna in garažna vrata v sedanji proizvodni hali, vendar šele z realizacijo drugega dela investicije v letu 1983-84.

Upajmo, da bo gradnja potekala po programu, kakršnega smo si zastavili. Z vsakim zamujanjem rokov se gradnja podraži, kajti samo zavlačevanje pomeni za marsikoga prihod v krizno obdobje.

Noč

Brez ustrezne mehanizacije pa ne gre

Tekmovanje gozdarjev, kmetov in voznikov tovornjakov

V nedeljo, 6. septembra 1981 sta konferenca osnovnih organizacij sindikata GG Bled in Občinski svet zveze sindikatov Radovljica in Jesenice priredila tekmovanje gozdarjev, kmetov in voznikov tovornjakov za prevoz lesa na Mrzlem studencu na Pokljuki.

V otvoritvenih govorih je bil poudarjen namen takega tekmovanja in težaškega dela pri pripravi hlodovine in prevozu lesa s tovornjaki v dolino, na mesta, kjer ga nadalje predelujejo.

Gozdni delavci-sekači so tekmovali v več disciplinah: snemanje in nastavitve krožne rezilne verige na ročni motorni žagi, razžaganje hlodovine, podžaganje smrek, klestenje vejevja na podrti smreki in podiranje smreke na »balon«. V vsaki disciplini je komisija natančno merila čas, kote in globine posameznih rezov. V teh disciplinah tekmovanja je nastopilo 29 tekmovalcev, ki so bili razdeljeni po ekipah. Tudi kmetje-kooperanti so imeli svojo ekipo. Prvo mesto je dosegel Alojz Zalokar, TOZD Pokljuka s 563 točkami, drugi je bil s 559 točkami Čedo Aleksič, TOZD Bohinj, tretji z istim številom točk pa Franc Zorč, TOZD Pokljuka.

Rezultati po ekipah: prvo mesto TOZD Pokljuka (gozdarstvo) s 1.660 točkami, drugo mesto TOZD Gozdarstvo Bohinj s 1.540 točkami, tretje mesto TOK kmetje s 1.539 točkami, četrto TOK

Podžaganje smreke

delavci s 1.513 točkami in zadnja ekipa TOZD Gozdarstvo Jesenice s 1.479 točkami.

Šoferji so tekmovali v nakladanju hlodovine na tovornjak in postavljanje piramide v natančno označeni kvadrat. Piramido so postavljali iz razžaganih delov hlodovine. Prvo mesto je dosegel Miro Ambrožič s 344 točkami, drugo Drago Kobal s 332 točkami, tretje Štefan Biček s 330 točkami. Tekmovalo jih je enajst.

Prvi trije tekmovalci so prejeli diplome in pokale, vsi tekmovalci pa lepa praktična darila.

Sledila so še tekmovanja v zabavnih disciplinah. Pri zlaganju drv so sodelovale žen-

ske. Med štirinajstimi tekmovalkami je dosegla najboljši čas Tilka Klinar (2,20 min). V tekmovanju pri pobiranju čerhov in prenos na določeno mesto pa so tekmovali otroci. Pri starejši skupini je imel najboljši čas (0,88 min) Janez Zalokar, pri mlajši (1,10 min) pa Jadranka Klarič. Pri valjanju krivega surovega mecesnovega hloda pa je izmed 24 tekmovalcev dosegel najboljši čas Andrej Klinar (0,24 min).

Takšna tekmovanja so organizirana vsako leto. Lansko leto je bilo v Boh. Bistrici, letos na Pokljuki, naslednje leto pa bo izvedeno v Kranjski gori.

Jože Ambrožič

Sejem gradbeništva v Gornji Radgoni

Gornja Radgona je pomursko mesto, ki leži tik ob Muri v severovzhodni Sloveniji. Po svoji geografski legi je v središču treh držav in je enako oddaljeno mesto od Ljubljane, Dunaja in Budimpešte.

V tem obmejnem mestu je bil prvič jugoslovanski sejem gradbeništva in gradbenih materialov z mednarodno udeležbo, in sicer od 28. septembra do 4. oktobra. Ta specializirani sejem bo v bodoče izmenično vsako drugo leto v Gornji Radgoni in v Ljubljani.

Sejem je prikazal zelo bogat program na komercialnem in strokovnem področju. Razstavljalo je preko 300 domačih in 50 tujih podjetij iz 8 držav, na površini 30.000 kvadratnih metrov razstavnega prostora.

Združenje slovenskih operkarn je razstavilo kompletni program izdelkov iz opeke in raznih konstrukcij. Proizvajalci izolacijskih materialov so prikazali sisteme in materiale za hidroizolacijo. Prikazani so bili celoviti sistemi za ogrevanje in izolacijo z namenom manjše porabe energije: izrabo sončne energije, toplotne črpalke (zemlja-zrak) in pa novi načini ogrevanja na trda goriva.

Podan je bil celovit pregled dosežkov v gradbeništvu, med katere štejemo tudi naše razstavne eksponate: vhodna vrata, notranja vrata vseh vrst in tipov, garažna vrata, obloge in opažne plošče. SKIP Ljubljana pa je razstavljala naše plošče za gradbene odre. Poleg tega smo prikazali tudi naše pohištvo in program oken KLI Logatec, ki jih prodaja naša poslovalnica v Murski Soboti.

Na sejmu gradbeništva pa razumljivo ne manjka gradbene mehanizacije od žerjavov, dvigal, mešalcev za beton itd. Tudi projektantske organizacije so se vključile v razstavo in so med ostalim prikazale tudi izbiro tipskih projektov. Vzporedne dejavnosti na sejmu so bile mnoga strokovna predavanja, posvetovanja in seminarji v zvezi z racionalizacijo stanovanjske graditve, toplotno zaščito stavb, potresna varnost itd.

Na koncu moram omeniti, da jugoslovanski sejem gradbeništva ni zanimiv samo za

strokovnjake s tega področja, ampak tudi za širok krog potrošnikov - graditeljev, zato je sejem v Gornji Radgoni obiskalo sorazmerno veliko ljudi.

Sejem v Gornji Radgoni je za LIP Bled iz komercialnega vidika vsekakor zanimiv, predvsem tudi zato, ker je sejem blizu naše prodajalne v Murski Soboti in na katerem z našimi izdelki seznanimo graditelje - kupce vse severovzhodne Slovenije, Hrvaške in tudi preko naših meja.

Banko

Gradnja mehaniziranega skladišča napreduje

Dela pri izgradnji mehaniziranega skladišča oblovine na Rečici hitro potekajo. V sorazmeroma kratkem času se je spremenila podoba terena, kjer je bilo prej skladišče hlodovine TO Rečica in skladišče oblovine GG Bled.

Odstraniti je bilo treba lopo in zgradbo, v kateri so imeli svoje prostore skladiščnik in delavci GG Bled. Prav tako je odstranjena pogonska postaja, visoki sortirni most in verižni transporterji hlodišča TO Rečica.

V polnem teku so dela pri odvozu humusa, nasipa-

vanju, saniranju in utrjevanju terena za asfaltiranje. Dela naglo napredujejo tudi pri betoniranju temeljev za transporter in bokse za transport in sortacijo oblovine.

Pripravljajo tudi teren za polaganje cevi, za odvodnjavanje in dovod vode v bazen. Urejujejo tudi načrte za ojačanje in zaščito sten vodnega bazena za odkladanje hlodovine s čelnim viličarjem v bazen.

Če bo vreme ugodno, bodo vsa dela izvršena v predvidenem roku.

Tand

Sklepi samoupravnih organov

Delavski svet TO Tomaž Godec Boh. Bistrica
(30. 9. 1981)

1. Spremembo opisa del in nalog »pripravljanje obrokov hrane« je po javni obravnavi posredoval v sprejem samoupravnim delovnim skupinam.

2. Na osnovi pritožbe Mirka Iskre je tehnološka priprava dela TO opravila analizo oz. primerjavo dela na strojih firme Gabiani v obratu pohištvo in obratu opažnih plošč.

Na osnovi ugotovitev DS predlaga, naj bi pritožbo tov. Iskre v okviru možnosti rešili s prerazporeditvijo na druga dela in naloge v obratu pohištvo.

3. Glede pritožbe sušilničarjev oziroma sklepa DS naj bi rešili operacijo prireza desk pred sušilnico zaradi neustrezno krojene hlodovine je bil sprejet sklep:

V zvezi s problematiko krojenja hlodovine na mehaniziranem lesnem skladišču naj direktor DO skliče poslovni odbor, ki naj to problematiko reši.

4. Sklep glede zaščite avtomata za tople in hladne napitke v obratu opažnih plošč ni treba realizirati, temveč se avtomat prestavi na staro mesto, izven obrata opažnih plošč.

5. Sprejel je akcijski program za IX – XII 1981 v predlagani obliki, skupno s predlogom ukrepov oddelka za splošne zadeve TO glede zamujanja na delo, odhodov iz TO med delovnim časom in žigosanjem kartic.

6. Potrdil je načrt za preprečevanje in odpravljanje izrednih razmer.

7. Sprejel je samoupravni sporazum o temeljih plana DO LIP Bled za srednjeročno obdobje 1981 – 1985.

8. Potrdil je predloge sklepov o poročanju hlodovine in lesnih ostankov za prvo polletje 1981.

9. Obravnaval je poročilo o izvajanju 3-mesečnega načrta varčevanja z gorivom in ugotovil, da le-ta ni bil v celoti realiziran, nekatere naloge tudi presegajo to obdobje, zato je veljavnost načrta podaljšal do 31. 12. 1981.

10. Sprejel je samoupravni sporazum o ustanovitvi Občinske zdravstvene skupnosti Radovljica in za podpisnika imenoval Franca Langusa.

11. Sprejel je samoupravni sporazum o ustanovitvi posebne izobraževalne skupnosti za lesarsko usmeritev v SR Sloveniji in za podpisnika imenoval Franca Mencingerja.

12. Sprejel je sklep o nabavi stolov za okrepitev stolov TO in o odpisu starega pohištva (2 omar).

13. Ugodno je rešil prošnjo Zavoda Matevža Langusa Kamna Gorica za dodelitev različnega odpadnega materiala, ki ga potrebujejo za delavno terapijo duševno prizadetih otrok.

14. Ugodno je rešil prošnjo Turističnega društva Pokljuka za brezplačni razrez hlodovine, ki jo bodo potrebovali za adaptacijo partizanske bolnice na Javorovem vrhu.

15. Na osnovi prošnje PLANUM, TOZD Smučarski center Kobla je DS dodelil 100.000 din za ureditev oz. razširitev in asfaltiranje ceste na Ravne – drugi del.

Odbor za organizacijo, kadre in stanovanja
(1. 10. 1981)

1. Obravnaval je predlog pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj v TO in ga predlagal v javno obravnavo.

2. Obravnaval je prošnjo Zofije Hodak za dodelitev dodatnega stanovanjskega posojila in predlagal DS DO, da ji dodeli 50.000 din. Stanovanje v Radovljici, Gradnikova 67 bo v kratkem času izpraznila.

3. Sprejel je sklep o razpisu vpisa v šolo za dela II. kategorija zahtevnosti – obdelovalec lesa (dosedanji ozki profil Ks) kot zunanji oddelek poklicne lesne šole Škofja Loka. Pogoj: najmanj 12 kandidatov.

4. Odboril je plačilo stroškov tečaja nemškega jezika III. Stopnje Dragu Primožiču, tečaja nemškega jezika II. stopnje pa Slavku Bregantu.

5. Štipendijo na Ekonomski fakulteti je dodelil Teji Jeglič, Radovljica, Staneta Žagarja 13.

»Nezaposlenost
in
nezaposlenost«
v občini

Po septembrskih podatkih skupnosti za zaposlovanje je bilo v radovljiški občini prijavljeno skupaj 183 nezaposlenih. 52 od teh bi težko zaposlili zaradi različnih osebnih vzrokov. Od vseh iskalcev zaposlitve v občini jih sedem prejema denarno nadomestilo, štirje pa denarno pomoč. Zanimiv je tudi podatek, da je sočasno v občini razpisano kar 157 potreb za delovna mesta v gospodarstvu, na katere pa ni zaenkrat pravega odziva.

UGODEN PRILIV
SREDSTEV ZA SIS
DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

Od januarja do konca avgusta 1981 je po podatkih komiteja za družbeno planiranje in gospodarstvo pri občinski skupščini Radovljica, dosežen priliv sredstev iz prispevkov od bruto osebnih dohodkov zaposlenih v občini za SIS družbenih dejavnosti v poprečju 68,4 % letnega plana. Priliv teh sredstev je dosti boljše kot v lanskem letu, kar je odvisno od porasta osebnih dohodkov zavezancev. Najnižji priliv je bil v raziskovalni skupnosti, kjer je dosegel 67,7 %, najvišji – 69,8 % letnega plana pa v občinski zdravstveni skupnosti. Pri SIS materialne dejavnosti je znašal osemesečni priliv okoli 66 %, kar je najmanj od vseh SIS v občini.

OBVEZEN POPIS
PRIKOLIC IN ŠOTOROV

Za zagotovitev namestitvenih zmogljivosti morebiti ogroženega prebivalstva v primeru naravnih in drugih hudih nesreč ali v vojni, je na predlog občinskega štaba civilne zaščite Izvršni svet občinske skupščine Radovljica izdal v začetku oktobra odredbo o popisu vseh bivalnih prikolic in šotorov. Prikolice in šotore za štiri ali več oseb morajo prijaviti lastniki, ki stalno ali začasno bivajo na območju občine in lastniki, ki sicer nimajo stalnega bivališča v radovljiški občini, imajo pa stalno ali začasno postavljene prikolice na območju občine.

PRISPEVKI ZA GRADNJO
IN VZDRŽEVANJE
ZAKLONIŠČ

Na osnovi delegatskih vprašanj, ki so bila postavljena že na spomladanskih zasedanjih vseh treh zborov občinske skupščine Radovljica, je sekretariat za ljudsko obrambo posredoval vsem trem zborom na ločenih sejah 7. oktobra poročilo o problematiki gradnje in financiranja javnih zaklonišč. Od 1976. leta, ko je bil sprejet odlok o obveznem prispevku za zaklonišča do 30. avgusta 1981, so občani in drugi zavezanci vplačali na posebni račun v občini za gradnjo zaklonišč skupaj 4.465.693,20 din. Delegatom je bilo povedano, da je zbrani denar namenjen izključno za gradnjo in vzdrževanje zaklonišč, s čemer naj bi razbili dvome o namembnosti in porabi tega denarja.

Sindikalni izobraževalni center v Šlandrovem domu

Predsednik RS ZS Slovenije Vinko Hafner je 4. sept. 1981 v prisotnosti številnih predstavnikov občinskih sindikalnih svetov, republiškega sindikalnega sveta, predstavnikov občine Radovljica ter novinarjev otvoril prenovljeni Šlandrov dom v Radovljici, ki bo odslej republiški izobraževalni sindikalni center. Izrazil je prepričanje, da je 32 milijonov dinarjev, kolikor je veljala investicija, dobro naloženih. »Naj postane Šlandrov dom res dom sindikalnih delavcev, ne le privilegij sindikalnih funkcionarjev«, je poudaril Vinko Hafner. »Za to smo odgovorni vsi prisotni in maloštevilni kolektiv, ki bo poskrbel za domače počutje udeležencev različnih oblik družbenopolitičnega usposabljanja.«

»14. septembra začnemo z delom«, je na naše vprašanje odgovoril Zdravko Troha, direktor Centra za družbenopolitično usposabljanje pri RS ZSS. »Dva meseca se bodo izobraževali udeleženci 27. po-

litične šole. Poleg te oblike bomo usposabljali delavce republiških odborov, svetov, občinska vodstva, za potrebe splošne ljudske obrambe, rekreacije in drugo. V okviru prostorskih možnosti (v domu so tri predavalnice ter 60 ležišč v 25 sobah) bodo dom lahko uporabljale tudi delovne organizacije, občinski sindikalni svet ter druge družbenopolitične organizacije, delavska univerza in drugi zainteresirani. Center je opremljen z modernimi avdiovizuelnimi sredstvi, šolsko televizijo, kar bo nedvomno dvignilo kvaliteto družbenopolitičnega usposabljanja.«

V sindikalnem centru si bodo prizadevali za čimvečjo zasedenost kapacitet, saj želijo poslovati rentabilno, kar pomeni, da mora biti v domu povprečno 40 do 60 udeležencev dnevno.

Za zaključek pripisimo nekaj izjav udeležencev ob otvoritvi o tej novi pridobitvi:

Miha Majerle, predsednik Občinskega sindikalnega sveta

Kočevje: »Z adaptacijo Šlandrovega doma smo ustvarili osnovne pogoje za uspešno delo vseh oblik idejnopolitičnega usposabljanja.«

Tovariš Čebulj, predsednik Občinskega sindikalnega sveta Vič-Rudnik: »Najnujnejše pogoje za usposabljanje sindikalnih delavcev smo izpol-

nili. Čas je, da začnemo skrbneje izbirati kandidate idejnopolitičnega usposabljanja, take, ki so motivirani, ne le da imajo čas, ter da oblikam družbenopolitičnega usposabljanja damo več vsebine kot doslej.«

Karel Oražem, sekretar OS ZS Ribnica: »Ko sem si ogledoval prostore v obnovljenem domu, sem dobil dober vtis. Ta center smo nujno potrebovali. Upajmo, da bo res slovenski, ne le gorenski.«

Majda Odar

Krvodajalska akcija

V dneh od 4. do 11. septembra je bila v jeseški občini krvodajalska akcija. Tako kot vsako leto je bil tudi letos zelo velik odziv tudi iz naše TO. Že vsa leta nazaj se te humane akcije udeležujejo nekateri, ki so že več kot 15-krat darovali dragoceno kri. Vsako leto pa je tudi nekaj takih, ki kri darujejo prvič.

Vsi vemo, kako velikega pomena je kri. Nič koliko življenj se reši vsak dan prav ob pomoči krvodajalcev. Drugod po svetu se kri plačuje. Naša

država pa uživa ugled prav s prostovoljnim darovanjem krvi. Nič ne vemo kje in kdaj jo bomo potrebovali – vemo le to, da jo bomo dobili, če bo potrebno. Prostovoljno darovanje krvi je najpristnejši odraz humane družbe.

Letošnji odziv je bil v Mojs strani res pohvalen, kar 25 % od zaposlenih se je udeležilo odvzema krvi. S tem je bil še enkrat potrjen tovariški odnos do delavca naše socialistične družbe.

NOČ

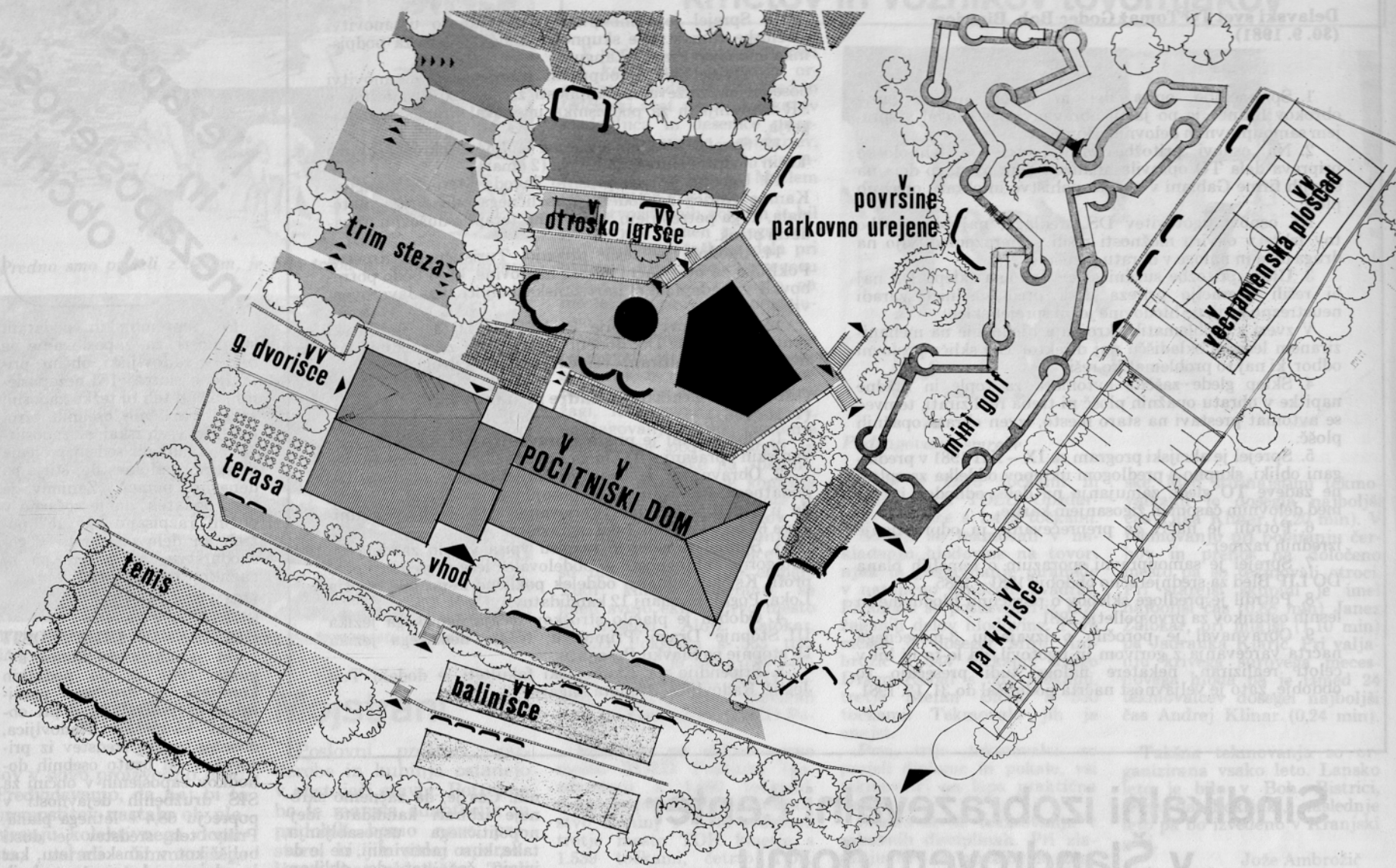
Jože Mežik je eden izmed tistih, ki že vrsto let prostovoljno darujejo kri

Zasedali so skupščinski zbori radovljiške občine

V sredo, 7. oktobra so na 30. seji ločeno zasedali vsi trije zbori skupščine občine Radovljica. Med najpomembnejšimi sklepi so bili potrditev predloga za izdajo Zakona o SLO, sprejem družbenega dogovora o merilih za vrednotenje storitev pravne pomoči, sprejem samouporavnega sporazuma o razmerjih občine za organizacijo in financiranje temeljnega sodišča v Kranju in temeljnega javnega tožilstva v Kranju. Vsi trije zbori so obravnavali tudi poročilo sekretariata za LO o problematiki gradnje, financiranja in vzdrževanja zaklonišč. Razen

ttega so delegati na zboru združenega dela in krajevnih skupnosti sprejeli dogovor o skupnih osnovah in merilih za določitev odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča – odlok o sprejemu zazidalnega načrta Zasip, osnutek odloka o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč. Zbor KS pa je sprejel tudi predlog za razdelitev sredstev za delovanje KS in družbeni dogovor o namenski uporabi turistične takse v 1981. Vsi zbori so opravili tudi nekatere kadrovske razrešitve in imenovanja.

Nova podoba počitniškega doma v Seči

V našem počitniškem domu v Seči se že nekaj let kažejo potrebe po širših kapacitetah. Mnogi naši gosti bi radi preživeli proste dni v domu ne samo v kopalni poletni sezoni, temveč tudi v ostalih letnih obdobjih.

Aprila v letošnjem letu nam je dipl. ing. arh. Rudolf Kolenc s sodelavci izdelal idejno programsko projektno nalogo za izdelavo tehnične dokumentacije za preno in rekonstrukcijo počitniškega doma.

Naš dom stoji na lokaciji, ki pomeni za našo slovensko obalo pravo red-

kost in je na lepem prostoru. Takšnega položaja nima noben hotel ob slovenskem Jadranu. Z zazidalnim načrtom želijo uporabnika zemljišča zavarovati naravno podobo tega zelenega polotoka med Sečoveljskimi solinami ter Portoroškimi zalivom. Prostorski dokument oziroma zazidalni načrt Seča omogoča, da se v tem mirnem, zelenem področju vključijo v polni meri rekreacije željni delovni ljudje.

Z realizacijo celotnega programa bi v turističnem smislu dali veliko možnosti aktivnega oddiha; v dolgoročnem etapnem uresniče-

vanju programa pa bi Seča kot celota predstavljala nenadomestljivo kvaliteto.

Če se ozremo v zgodovino počitniškega doma v zadnjih 20 letih, bomo ugotovili, da smo od leta 1959 (tedaj je bil dom odprt) do letošnjega leta precej prenavljali in dograjevali, tako da je sedaj v domu 20 sob s 64 ležišči. Opremljenost lahko primerjamo z D kategorijo hotelskih storitev. Sedanji objekt ne ustreza potrebam delovnega človeka; v času počitka ali ob slabih vremenskih pogojih je zelo skromna ponudba aktivnosti. Bistveni element celotnega pro-

grama izhaja iz kvalitet zunanjega prostora, saj se odpirajo v nekoliko zanamjenem okolju široke možnosti za človeka prijetno bivalno okolje.

Po novem programu bo dom nudil 114 ležišč, po predpisih bi ustrezal hotelu B kategorije. Urejeni bodo parkirni prostori, dostop za avtomobile bo izven javne prometne poti. Parkirišče naj bi bilo pokrito in zasenčeno s sončnimi kolektorji, za pripravo tople vode za potrebe počitniškega doma in ogrevanje zunanjega bazena.

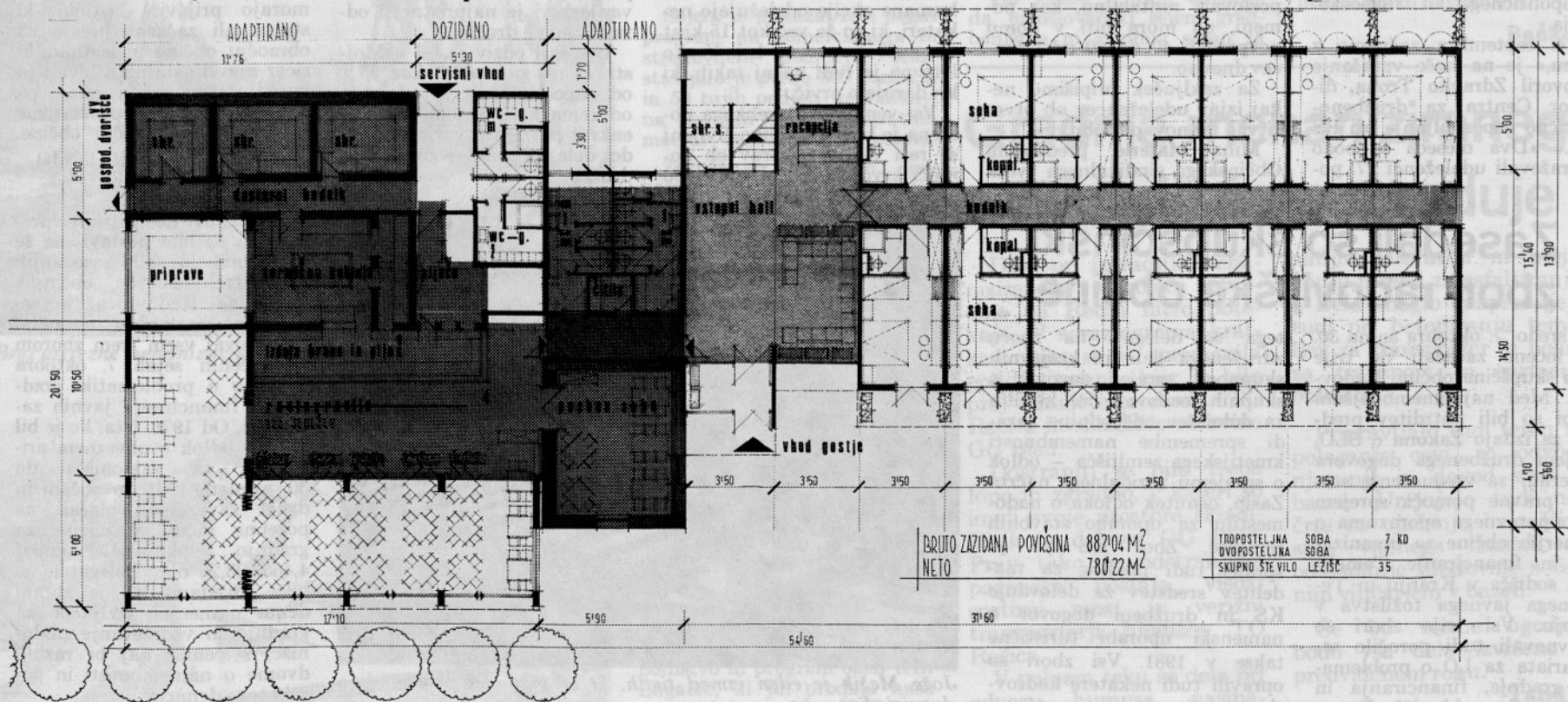
V novem objektu naj bi bila dva restavracijska pro-

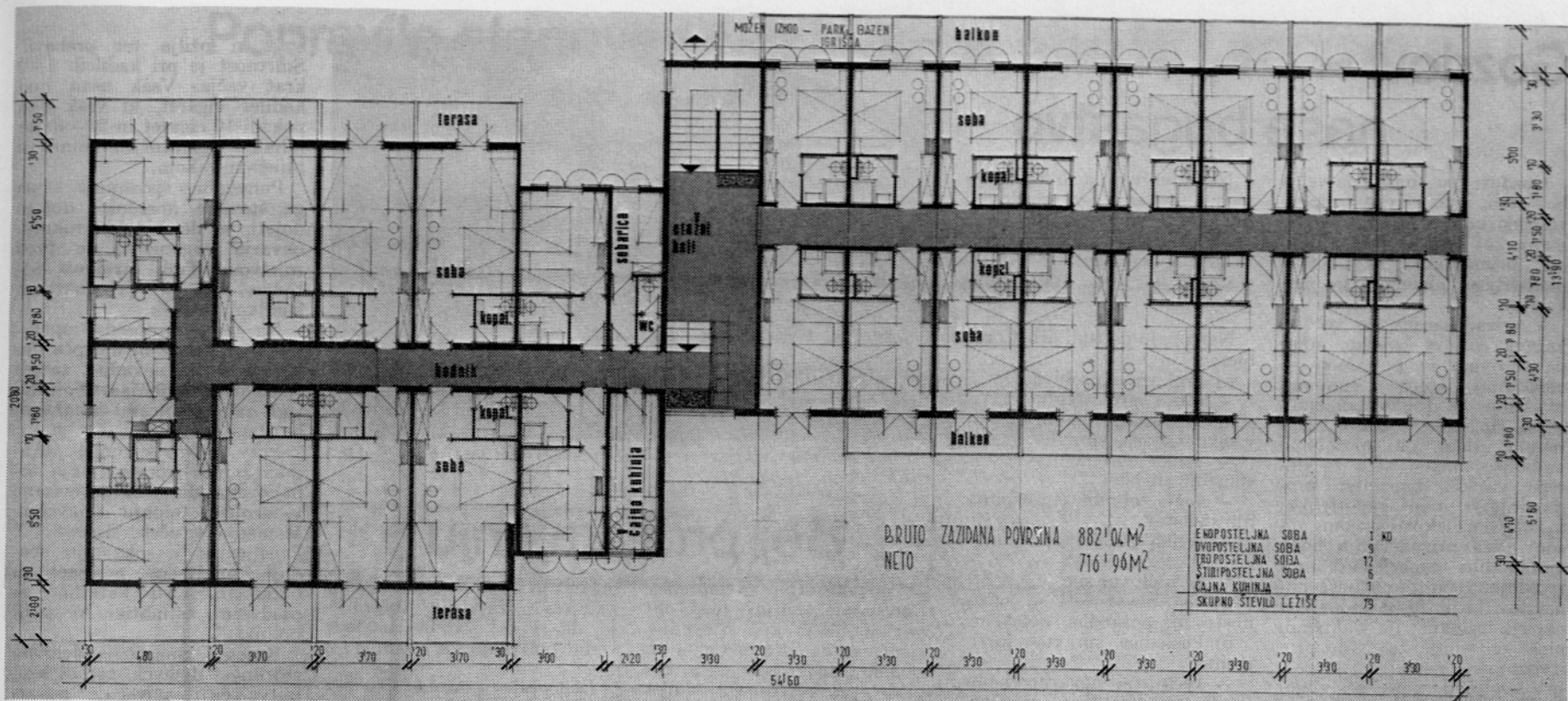
stora: glavna jedilnica ter manjši prostor za manjšestvilne skupine ali obiske.

Novo sobe bodo dajale precej možnosti za lažje razvrstitve oziroma nameščanje gostov. Vse sobe bodo opremljene s kopalnico in predsobo in funkcionalno bodo služile potrebam gostov.

Rekonstruirani počitniški dom bo nudil servisni del z vso opremo (mini kuhinja, prostor z omaro za čisto perilo). Restavracija

Tloris pritličja

in terasa bosta direktno povezani z delovnim prostorom za strežno osebje, pri tem se upošteva funkcionalna smer gibanja osebja.

Glavna kuhinja bo obsegala 52 kv. m, posebej bodo pomožni prostori kuhinje. Delo bo organizirano po delovnih enotah, zagotovljena bo brezhibna higiena.

Zunanja ureditev bo obsegala vrsto interesantnih elementov: zunanji bazen za odrasle, zunanji bazen

za otroke, balinišče, mini golf, večnamenska ploskev (za športne igre), šah na prostem, namizni tenis, trim, sprehajalne poti, igralni prostor za otroke.

Obstoječi objekt je dotrajan in ga bo potrebno delno na novo zgraditi in delno porušiti. Predvideno je, da se glavni vir toplotne energije pridobi s pomočjo sončnih kolektorjev. Potrebno je upoštevati namestitev toplotne črpalke pri izkoriščanju odpadne toplote.

Dotrajané so vodovodne instalacije in jih bo treba zamenjati.

Velika pridobitev v novem domu pa bo prav gotovo telefon za pogovore osebja in gostov. V sprejemnem prostoru objekta bo nameščen en medkrajevni novični aparat.

Po začrtani programski projektni nalogi bomo pridobili ne samo prenovljeno počitniško domovanje z večjimi kapacitetami, temveč bo tudi lepša ureditev v

celoti ob Sečoveljskem zalivu.

Naši samoupravni organi so že ugotovili, da je obnova doma potrebna in tudi že odobrili sredstva za pridobitev potrebne dokumentacije. Prav tako je o zamišljeni ureditvi že razpravljala konferenca OOS naše DO, kjer je bila idejna zamisel rekonstrukcije vsestransko sprejeta.

Sedaj je v izdelavi lokacijska dokumentacija, katero nam pripravlja Investbiro Koper.

Tloris nadstropja

Želimo, da bi si naš počitniški dom uredili tako, da bi bilo bivanje v njem res prijetno za vsakogar in da bi se v njem prijetno počutili, se res odpočili in nabirali moči za delo.

Družbena prehrana

V mesecu septembru sem se v Ljubljani udeležila seminarja za vodje obratov družbene prehrane iz vse Slovenije, ki imajo čez 500 obrokov na dan. Ta seminar je organiziral Centralni zavod za napredek gospodinjstva. Na njem smo izvedeli marsikaj novega in zanimivega.

Dejavnost družbene prehrane se šele nekaj let statistično spremlja z vsakoletno raziskavo. Prehrabene navade ljudi so ostale enake kot pred leti, kljub zmanjšani telesni obremenitvi in spremenjenim delovnim pogojem v obdobju naraščajoče industrializacije. Način prehrane ima velik vpliv na delovno zmogljivost. Posledice nepravilne in preobilne prehrane se še pojavljajo pri nekaterih skupinah našega prebivalstva. To se pravi: da preveč jemo, da zaužijemo preveč kalorično hrano, da to hrano zaužijemo ob nepravem času. Namesto da bi zjutraj zajtrkovali, gremo v službo lačni in potem hočemo s toplim obrokom oz. malico nadomestiti še zajtrk, nekateri pa celo kosilo. Ugotovljeno je, da se največ nesreč pri delu zgodi zaradi preobilnega obroka in to v uri po zaužitju tega obroka. Pravijo, da pri nas delamo zato, da jemo, medtem ko drugje jejo, da lahko delajo in to je čista resnica. Zato bomo morali svoje pre-

hrabene navade spremeniti in uživati manj kalorično hrano, pač pa bogatejšo z vitamini, beljakovinami in minerali. Svetovna zdravstvena organizacija ter Organizacija za prehrano in poljedelstvo združenih narodov upoštevajo poleg fizioloških dejavnikov, kot so starost, spol še način življenja in dela, ki ga večina prebivalstva opravlja. Tako so zadnja poročila o kalorijah nižja od tistih, ki so jih priporočali pred desetimi leti. Na to so predvsem vplivali večja avtomatizacija pri delu, manj gibanja pri večini prebivalstva in pa podatki, da v večini razvitih držav velik odstotek prebivalstva presega zaželeno težo. Previsoka teža pa lahko pogojuje nastanek določenih bolezni. Tudi dobro delazmožnost ne moremo doseči, če uživamo neustrezno prehrano. Zato se bomo morali počasi, ker to se ne da spremeniti čez noč, navajati na zdravo in pravilno prehrano.

V Zavodu za napredek gospodinjstva so prikazali nekaj normativov za tople obroke, katere vam bom prikazala na oglasni deski v kuhinji tako, da si jih bo lahko vsak ogledal. Marsikateri bo rekel, da so te količine oziroma normativi premajhni, toda v bodoče bomo morali po teh normativih kuhati in se jih držati. Spet bomo žrtve mi in vsak dan bomo poslušali kritike

kot n. pr. saj ta kos mesa je kot radirka oz. čevapčič. Pač s tem se bo treba sprijazniti, saj živiliom skoraj vsak dan rastejo cene in to z veliko brzino. Tudi energija je vedno dražja in so vedno težji pogoji gospodarjenja in zato bomo v bodoče res morali gledati in pripravljati racionalnejše obroke, tako da bomo v pogledu prehrane vsi izeženi.

Zaradi zastupitve v Novi Gorici je bilo veliko govora o higieni v obratih družbene prehrane in drugi problemi proizvodnje hrane v centralnih kuhinjah. Hrano, ki jo kuhajo v centralnih kuhinjah razvažajo po vrtcih, šolah in delovnih organizacijah, zato mora biti ta hrana pravilno transportirana v higienskih in toplih posodah.

Nekaj je bilo govora tudi o sodobni družbeni prehrani. To je globoko zamrznjena hrana. Le ta si pridobiva v družbeni prehrani veliko pomembnosti. To imajo uvedeno v Severni Ameriki, Švedski in v Zahodnih evropskih državah. Pri tem sistemu gre za uporabo industrijsko pripravljenih po hitrem postopku globoko hlajenih, v ponudbi skoraj neomejenih gotovih jedi, ki so se izkazale dobrega okusa in jih je moč hitro pripraviti s toplotno regeneracijo. Hitro (šokirano) zmrzovanje je ocenjeno kot eden najustreznejših postopkov za očuvanje naravnih kvalitet hrane, ki ima tudi prednosti zaradi obstojnosti. Če-

prav so pri tem sistemu višji investicijski in energijski stroški v času obratovanja, je s poslovno gospodarstvenega vidika ta sistem najbolj ugoden, saj se fiksni stroški za proizvodnjo porazdelijo na kar največje število uporabnikov; namreč po tem sistemu delujoči obrati lahko dosegajo največje proizvodne kapacitete. To je sistem bodoče družbene prehrane, ki se bo mogoče sčasoma tudi pri nas uveljavil.

Tovarna Zlatorog Maribor nam je prikazala čistila in razkuževalna sredstva za pomivanje posode, čiščenje opreme, strojev in prostorov. Ti njihovi izdelki se imenujejo ZLATODIV in vsebujejo 20 sredstev za raznovrstna čiščenja, katera so začeli izdelovati v letošnjem letu.

Strokovne informacije in demonstracije strojev so nam podali tudi proizvajalci opreme in to: Kovinostroj-Grosuplje, IGO-Ljubljana in LTH-Škofja Loka.

ABC Pomurka — Mesna industrija iz Murske Sobotice nam je na degustaciji predstavila novi proizvodni program, ki je novost na področju ponudbe mesa. Pri tem gre za program proizvodnje polgotovih zamrznjenih izdelkov iz mesa, ki se imenuje TIP-TOP program. Ti izdelki so naslednji: gril zrezek, trim zrezek, pleskavica, goveji sekljanec in gril klobasica. Izdelki so bili zelo okusni in smo bili z njimi zelo zado-

voljni, enako tudi z novejšimi izdelki Mlinotesta iz Ajdovščine.

Govora je bilo tudi o opremi prostorov družbene prehrane in o novejšem skladiščenju živil. Skladiščenje živil je zahtevna tehnološka faza v procesu priprave hrane s higienskega, tehnološkega in ekonomskega vidika. Zato je potrebno pri planiranju skladiščnih prostorov smiselno upoštevati priporočila zdravstvene službe, po katerih naj se živila skladiščijo pod določenimi skladiščnimi pogoji. Živila morajo biti grupirana po prostorih, ker različna živila rabijo različno temperaturo in vlago; iz tega sledi, da ni vsak prostor dober za skladišče.

Pri načrtovanju obratov družbene prehrane so najpomembnejša pravilno določena programska izhodišča, ki predstavljajo osnovo za kasnejše načrtovanje opreme in prostorov v ODP. Pri določanju letnih morajo aktivno sodelovati bodoči uporabniki in izvajalci načrtovanja: vodje ODP, šefi kuhinj, prehrabeniki, zdravniki, arhitekti, tehnologi itd. Na osnovi potrjenih programskih izhodišč in ob upoštevanju ustreznih predpisov se pripravi predlog tehnologije dela, ki zajema naslednje faze: prevzemanje, skladiščenje živil in neprehrambenega blaga, obdelovanje živil in pripravljanje jedi, izdajanje in

(Nadaljevanje na 7. strani)

Gozdovi – naše bogastvo

Gozdovi so naše največje bogastvo, zato ni vseeno kako gospodarimo z njimi. Toliko manj, ker lesa iz leta v leto bolj primanjkuje za potrebe industrijske obdelave in predelave.

V prizadevanjih, da več izvažamo gotove izdelke, manj pa surovino in polizdelke in nasprotno tega čimmanj uvažamo, je toliko pomembnejše, da naše gozdove izkoristimo tako, da uporabimo najboljše načine dela za dosego visokih kapacitet proizvodnje, z manj zaposlenimi in boljšim izkoriščanjem gozdov. Vsa prizadevanja bodo morala biti usmerjena v proizvodnjo večjih količin sortimentov, ki jih lesna industrija papirja in industrija vlaknenih plošč potrebuje za svojo proizvodnjo.

V zadnjem času se v gozdarstvu pojavlja občutno pomanjkanje delovne sile, kar je eden večjih vzrokov, da oblovina ni posekana v planskih količinah. Gozdarji se teh problemov otepajo na ta način, da oblovine na področju bazena Rečica ne lupijo in kar v lubju dobavljajo oblovino potrošnikom. Neolupljena oblovina pa potem povzroča težave papirničarjem (slaba kvaliteta papirja in žagarjem pri obdelavi hlodovine).

S takim problemom se ubadamo v območnem bazenu Rečica. Veliko problemov pa bo rešenih z mehaniziranim skladiščem oblovine, ki je v izgradnji in če ne bo zastojev v dobavi mehanizacije, bo to v letu 1982 že obratovalo. Z mehanizirano obdelavo oblovine pa še ne bodo rešeni vsi problemi v zvezi s smotrnim izkoriščanjem gozdov. Še vedno bo treba iskati boljše načine dela za boljše izkoriščanje gozdov v danih pogojih. S smotrnim delom pa bomo dosegli tudi večje količine predvsem tehničnih sortimentov (hlodovine) smreke, jelke, borovine, macesnovine. Predvsem premalo pa iščemo možnosti za izkoriščanje trdih lesov (bukovine) in drugih listavcev.

V proizvodnji sortimentov v gozdu je nam, manj kvalificiranim, nerazumljiv način dela tako v organizacijskem smislu kot v načinu sečnje.

1. Izbira časa in mesta sečnje:

- v višjih gozdnih legah naj bi se sečnje opravljale v poletnih in jesenskih mesecih (ko ni snega ali tega ni veliko)
- v nižjih legah pa več sekat v zimskih in spomladanskih mesecih (kjer sneg pade kasneje in se hitreje stali).

2. Zaposlovanje delavcev:

- stalno zaposlovati le delavce, ki jim je to osnovna dejavnost in ki kažejo več pripadnosti organizaciji v strokovnem in stalnostnem smislu.

- večje vključevanje kmetov v gozdno proizvodnjo (pogodbeno za mesec ali več) z delovnimi pripomočki vred (konjem, traktorjem, motorno žago in drugimi).

3. Povezava dela med družbenim in privatnim sektorjem:

- privatne lastnike gozdov stimulirati za pravočasno, smotrno, predvsem pa večjo proizvodnjo sortimentov.

- nudenje vsestranske strokovne pomoči strokovnjakov GG za realizacijo predvidenih rezultatov.

Ugotavlja se, da je v omejenih zadevah premalo dogovarjanja, povezave in konkretnih akcij.

Nerazumljivi pa so nam tudi načini sekanja v gozdovih. Sekanje posameznih dreves na velikanskih površinah z izbiranjem posameznih dreves v sestoji je zelo draga proizvodnja.

Nastopajo pa tudi drugi problemi:

a) Proizvodni problemi:

- nizka proizvodnja z visokimi stroški podiranja in visokimi stroški spravila,
- velika obremenitev transportnih sredstev,
- večja obraba transportnih sredstev,
- velika poraba goriv, maziv,

- več delovne sile,
- več nevarnosti in možnosti za poškodbe delavcev.

b) Posledice spravila sortimentov:

- večkratne nevarnosti poškodbe podmladka (podrastja)

- večkratne nevarnosti poškodbe dreves,

- večkratne poškodbe korenice sestojev.

Znano je, da je predvsem smrekovina zelo občutljiva. Tako že manjše odrgnine povzročijo kasneje v stebelu rjavost, sušice, smoline kar znatno zmanjšuje kvaliteto lesa.

c) Drugi negativni vplivi:

- zaradi porušena stabilnosti sestoji več vetroloma,
- onemogočena je normalna rast podmladka zaradi stalnih posegov v sestoji,
- onemogočen je razvoj naravnega pomlajevanja,

- kontrola dela je zaradi raztresenosti delavcev težka.

Lastniki in solastniki gozdov razmišljamo:

S sekanjem na golo na manjših površinah bi dosegli sledeče:

1. Boljše rezultate proizvodnje:

- proizvodnja bi se znatno povečala,

- potrebno bi bilo manj delovne sile,

- prihranili bi na gorivih in mazilih transporta,

- zmanjšali bi iztrošenost strojev in orodij,

- zmanjšali bi nevarnost pri delu,

- omogočena bi bila večja dostopnost do podrtih stebel.

- manj možnosti za poškodbe pravičnih strojev.

2. S sekanjem na golo bi obvarovali:

- novorastje pred večkratnim poškodbam,

- drevesa pred poškodbami,

- korenice pred poškodbami,

3. Gojitvene prednosti:

- gojenje bi bilo intenzivnejše (hitrejše obhodnja)

- omogočena bi bila boljše kontrola novorastja,

- omogočena bi bila strokovnejša in cenejša dosaditev manjkajočih mladik na poseki.

Takole razmišljamo nestrokovnjaki o gozdni proizvodnji. Gozd pa je last nas vseh in ob pomanjkanju lesa, gozdnih delavcev in naštetih problemih imajo najbrž strokovnjaki na področju dejavnosti gozdarstva drugačne razlage, ki opravičujejo tak način dela.

V Sloveniji ima gozd kot surovina za nadaljnjo industrijsko obdelavo in predelavo vodilno vlogo, od njega odvisne industrije pa imajo zaposlenih veliko delavcev, zato je interes teh in splošni interes, da tega izkoristimo v količinah, ki nam jih nudi, časovno neomejeno v najboljših kvalitetah.

Tand

Pri nakladanju vagonov so potrebni tudi ročni posegi – Nakladanje vagonov v TO Rečica

Boj proti kajenju

V prizadevanjih za napredek zdravstvene kulture med občani se Rdeči križ Slovenije prizadeva, da bi kajenje – to razvado modernega časa osvetlil z zdravstvenega vidika in opozoril na nevarnosti kajenja za človekovo zdravje.

Ob vedno večji industrializaciji in drugih vzrokih onesnaževanja okolja je prav kajenje še eden od dodatnih vzrokov za obolevanje na dihalih. Statistični podatki zadnjega desetletja kažejo na grozovito naraščanje prodaje

cigaret in s tem tudi na število kadilcev. Največja tragedija je, da se tej sodobni nasladi vedno bolj prepušča mladina.

Delovanje posameznih sestavin cigaretnega dima na organizem prej ali slej lahko povzroči ali pospeši številna obolenja: motnje vida, glavobol, vrtoglavica, pogosta in ponavljajoča se obolenja dihal s kasnejšim razvojem kroničnega bronhitisa, pljučnega emfizema ali celo pljučnega raka, pa vse do številnih obolenj

Ogrevanje v oddelku oblog

V oddelku oblog, obrat žaga v TO Rečica bodo to zimo ogrevani delovni prostori in pomožni prostori s paro, vodeno iz kotlovnice.

Ob več kot dvesto metrov dolgem vodu bo tekel tudi vod stisnjenega zraka za potrebe skobelnega stroja in vodov za čiščenje, izpihovanje strojev in naprav.

Zahtevna gradnja potrebuje več časa. Zaradi občasnega pomanjkanja materiala z delom ne morejo hitreje napredovati.

Tand

srca in ožilja ter prebavil. Smrtnost je pri kadilcih 1–2 krat večja. Vsak osmi hud kadilec cigaret, ki vsak dan pokadi 10 cigaret in 20–40 let inhalira cigaretni dim, umre za pljučnim rakom.

Pomembno spoznanje, ki pa ga številne nosečnice nočejo dojeti, je dejstvo, da nikotin okvarja organizem že pred rojstvom. Tudi otrokova porodna teža je pri materah kadilkah manjša.

Na temelju dosedaj opravljenih preiskav ni mogoče dokazati, da bi nekadilci zaradi »pasivnega kajenja« obolevali tudi za posledicami tobakovega dima.

Prav gotovo se mnogi nekadilci zaradi izpostavljanja tobakovemu dimu čutijo ovirane v svojem udobju (glavobol, ščemenje v očeh, slabost...). Priljubljenost k sokajenju škoduje predvsem posameznim bolnikom, med katerimi so predvsem astmatiki in srčni bolniki.

Kajenje zmanjšuje delovno storilnost delavca, zaradi hromitve čutil povečuje nevarnost za poškodbe na delovnem mestu.

Strastnim kadilcem želimo z nekaj nasveti nakazati možnosti, da zmanjšajo nevarnosti kajenja za svoje zdravje:

- Izberite si cigarete z malo nikotina in čimmanj katrana. Razlika med posameznimi vrstami cigaret je lahko več kot dvakratna.

- Ne pokadite nobene cigarete do konca. Pokadite vsako cigareto samo do polovice, pa boste vdihnili le 40 % celotnega katrana in nikotina. Čimprej vzamete cigareto iz ust, tem manjša je doza vdihanih škodljivih snovi.

- Inhalirajte čimmanj. Ne vdihavajte globoko, temveč vdihnite le površno, ali pa samo puhajte. Stopnja umrljivosti se pri kadilcih veča s stopnjo vdihavanja.

- Pokadite iz dneva v dan manj cigaret. Mogoče boste lahko zdržali brez cigarete na poti na delo. Najboljši kompromis med kaditi in nekaditi je zamenjava cigarete s cigaro ali pipo.

Edina resnična možnost, da se kadilec izogne vsem za njegovo zdravje uničujočim učinkom tobačnega dima je popolna opustitev kajenja. Pred številne kadilce se gotovo kdaj pa kdaj postavi vprašanje: Opustiti kajenje? Toda kako?

- Če hočete opustiti kajenje, morate biti trdno prepričani, da prenehate kaditi čez noč. Postopno opuščanje kajenja zahteva veliko več volje in vztrajnosti.

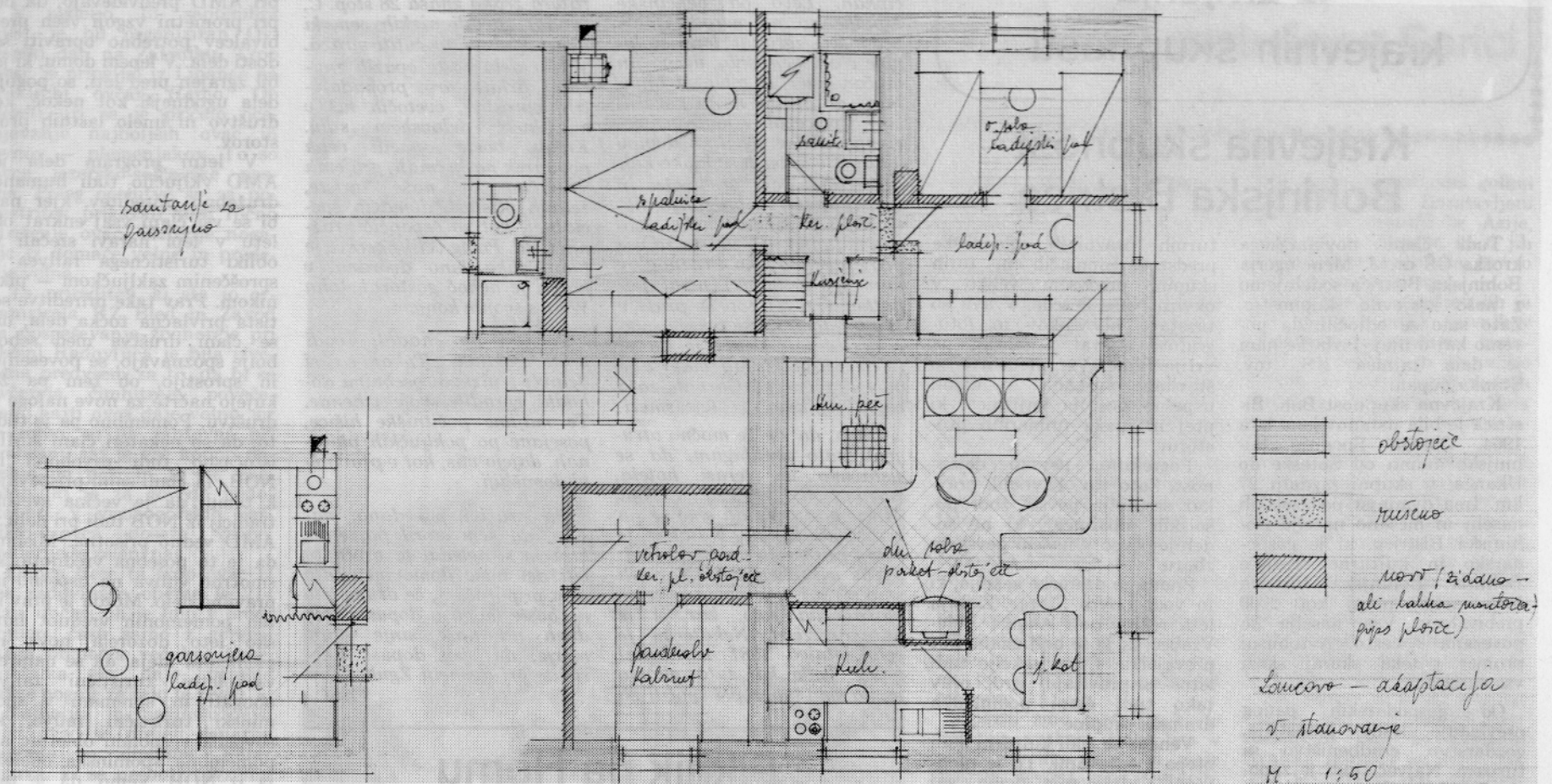
- Čimbolj se morate seznaniti in čim pogosteje razmišljati o posledicah kajenja. Zlasti žene bi morale pomisliti, da lepote okvare obraza od nikotina ni mogoče odpraviti z nikakršnimi kozmetičnimi pripomočki. Kar 65 % kadilk kaže predčasne pojave starosti. Moškim zaradi dolgoletnega kajenja ugaša še potenca.

- Izbrati je potrebno najprimernejši termin za opustitev. Po izkušnjah so najprimernejši: dopust, čas med nosečnostjo, zadnja cigareta na silvestrovo, družinski praznik ali dan pomembne obletnice.

Teh nekaj nasvetov naj opogumi od tobaka zasvojene in še nezasvojene kadilce, da prično razmišljati, kateri dan bi prekinili dolgoletno nikotinomanijo. Želimo, da bi bil ta trenutek čimprej in ne šele takrat, ko je s kajenjem povzročena rakasta tvorba že pričela nezadržno napredovati ali pa je od kroničnega bronhitisa izčrpano srce pričelo popuščati.

Rdeči križ Slovenije

Popravilo stanovanjske hiše na obratu Lancovo

Na obratu Lancovo je v upravi TO Podnart kmečka hiša, ki s svojim zunanjim videzom in starostjo daje pečat kraju in preteklosti. Leta 1946 so s prevzemom lesne industrije prešli v upravo Gorenjske lesne industrije tudi upravni prostori, ki so zajemali del pritličja hiše. Z razvojem predelovalne industrije so bile prostorske težave vedno težje, zato je bil izvršen odkup preostalega dela hiše. Stanovanjski problemi novosprejetih delavcev so bili rešeni z naselitvijo v stanovanjsko hišo, ki je tvorila s proizvodnimi prostori zaokroženo celoto. Stanovanjski pogoji v stari zgradbi z neprimernim razporedom prostorov niso bili najboljši. Stanovalci pa so zaradi domačnosti, bližine delovnega mesta in ostalih bonitet radi prebivali v tej hiši.

S preselitvijo proizvodnje iz obrata Lancovo v obrat Podnart so bili dani pogoji, da se prične s postopno adaptacijo stanovanj. Naloga za preureditev poslovnih prostorov je bila zaupana projektivnemu razvojnemu biroju, ki je v okviru danih možnosti z delnimi prezidavami predvidel družinsko in samsko stanovanje. Gradbena in obrtniška dela je prevzelo Gradbeno podjetje Bled, ki je dela kvalitetno opravilo. Po enakem postopku bomo v naslednjih letih preuredili tudi preostali del stanovanjske hiše.

Letošnje leto je za zaposlene v TO Podnart še posebno pomembno, ker je šest delavcev dobilo udobno stanovanje.

G. F.

Pa zopet je naša I. desetina dosegla na tekmovanju v Bohinju I. mesto in pokal. Poleg tekmovanj, na katerih je naša enota dosegala največkrat prva mesta, le izjemoma II., je društvo skrbelo tudi za izobraževanje. Prirejali so strokovna predavanja in tečaje za izprašane gasilce. Veliko skrb so posvečali tudi preventivi, saj so se vseskozi zavedali, kako potrebno je izobraževanje in preventiva v lesni industriji.

Čas je mineval, članstvo se je menjavalo, spreminjala se je tehnologija, obrat se je večal. Temu stanju je bilo treba prilagoditi tudi gasilske enote njihovo izurjenost, nove prijeme, dopolniti in zamenjati orodje in opremo.

Zamenjali smo vse gasilske aparate in jih nadomestili s sodobnimi, novimi. Staro mo-

torko sta zamenjali dve novi, avtomobil FORD je zamenjal nov gasilski avto. V proizvodnih halah imamo javljalce požarov in še bi lahko našteval, kaj vse smo naredili za varnost našega kosa kruha.

Vseeno ne morem zamolčati, da pri vsem izboljšanju še premalo spoštujemo predpise in opozorila, ki vise na vseh mestih TO in opozarjajo KADITI PREPOVEDANO. JAKA

Tudi mladina TO Podnart je organizirala izlet

V mesecu juniju je mladinska organizacija skupaj z osnovno organizacijo sindikata organizirala delovno akcijo na obratu Lancovo. Očistili smo desni breg Save in pri tem napravili precejšnjo količino drv. Pri delu smo se pošteno ogreli in namučili. Odločili smo se, da bomo za dobljena sredstva za drva organizirali ponovno gretje, ki pa ne bi bilo ob peči, ampak na izletu.

Po dolgem čakanju na denar oziroma izlet smo se odločili, da se odpeljemo v Šmarješke toplice in si ogledamo Dolenjsko. Za izlet se je prijavilo 11 mladincev, kar pomeni 50% udeležbo, to je toliko, kot na delovni akciji. Na izlet smo se peljali s kombijem, last TO in z enim osebnim avtomobilom. Na izlet smo povabili tudi predsednika delavskega sveta, ki je bil naš šofer.

V soboto, 22. 8. 1981 smo ob 6.00 uri krenili iz Radovljice, preko Ljubljane do Trebnjega, kjer smo pozajtrkovali. Pot smo nadaljevali do Otočca. Tu smo se nastanili v hotelu Tri gobe. Po kosilu nas je čudovito vreme premamilo, zato smo se odpeljali v Šmarješke toplice na kopanje. Po namakanju v bazenu smo se odpeljali na Vinji vrh, kjer smo imeli piknik z domačim cvičkom pod 200 let staro lipo. Nato smo se vrnili na Otočec, kjer smo si nabirali moči za nočni ples. Večerno dixielend glasbo pa sta popestrila Janko in Sašo s svojim šovom, ki se ga bomo prijetno spominjali vsi prisotni.

V nedeljo ob 8.00 uri pa smo bili vsi poklapani, pa ne zaradi

»mucijev«, ampak zaradi vremena, ki se je čez noč spreobrnilo in nam pokvarilo izletniške načrte. Med zajtrkom smo se odločili, da si bomo ogledali nuklearno elektrarno v Krškem in Kostanjeviško jamo. Po dolgem iskanju smo jamo našli, le oskrbnika ni bilo nikjer. V upanju, da se bo oskrbnik vrnil, tako je napisal, smo se med čakanjem kratkočasili z

nabiranjem lešnikov in s tem oškodovali okoliške vevice.

Na Otočcu smo poravnali račun in se poslovili od prijetnega hotelskega osebja.

Popoldan smo se napotili proti domu. V Ljubljani smo se ustavili in si ogledali grad, ki je v obnovi.

Zaključek prijetnega izleta pa smo imeli na Lipnici, kjer smo porabili zadnje ostanke drv. Matko

Družbena prehrana

(Nadaljevanje s 5. strani)

uživanje hrane, pomivanje posode, vzdrževanje prostorov, vodenje ODP in zadovoljevanje potreb kuhinjskih delavcev. Za realizacijo teh postopkov je potrebna določena oprema. Le ta določa s svojo velikostjo pokrito talno površino, ki skupaj s komunikacijo določata neto talno površino prostorov. Na osnovi teh podatkov se lahko izdelata projektna naloga, ki poda program prostorov, velikost in razporeditev prostorov, sheme funkcionalnih povezav prostorov in razporeditev prostorov po etažah. Ko investitor potrdi projektno nalogo in poda še določene lokacijske podatke, je mogoče pristopiti k izdelavi idejnega načrta ODP. To sem napisala zato, ker bo vse to treba upoštevati, ko se bo gradil naš novi ODP

in to upam, da v najkrajšem času. S tem novim bodočim ODP naj bi bili zadovoljni vsi, posebno pa naši delavci v proizvodnji, da bodo z veseljem uživali naše obroke, se sprostiti, uživali zdravo hrano, se kaj pogovorili med seboj. Vzdušje bo bolj veselo in njihova produktivnost se bo povečala. Zato naj bo naše bodoče načelo – VSE ZA ZDRAVJE IN DOBRO POČUTJE NAŠIH DELAVCEV.

S tem člankom sem vam hotela povedati, kakšne prehrabene navade so pri nas in kakšne so druge po svetu. Kakšna je sodobna prehrana, ki se bo sčasoma uveljavila tudi pri nas. Upam, da bo takih seminarjev še več, saj bomo na njih izvedeli še marsikaj novega, se med seboj spoznavali in reševali skupne probleme, ki nas tarejo.

Zora Štros

Stari spomini

(nadaljevanje)

Predsednik GD je uredil knjigo. Društvo je štelo v letu 1958 66 članov, danes pa jih je nekaj več kot 30. Res je, da so bili všteti tudi podporni člani, pa vseeno se kaže množičnost društva. V maju mesecu je bilo občinsko tekmovanje in je naše društvo doseglo prvo mesto ter osvojilo pokal OGZ Bohinj.

Posegel bom nazaj v leto 1952, ko je bil nabavljen avto FORD. Niko Taler ga je pripeljal z Jesenic in čez zimo so ga predelali iz dostavnega v prevoznik gasilski avto. Služil je vsestransko: za prevoz delav-

cev, prehrane, godbenikov in seveda tudi gasilcev, če je bilo potrebno. V zapisniku seje UO z dne 5. 2. 1958 zasledim, da so avto lahko vozili naslednji: Niko Taler, pok. Stanko Ažman, Zdravko Cerkovnik in Milan Pivk ter Janez Smukavec s Polj. Takrat se je tudi spremenila cena za prevoznik kilometer s 15 na 20 dinarjev (danes s 15 na 20 para). Ta avto je še dolgo služil v vseplošne namene naše TO in končno, še ne tako zelo dolgo, odšel v zaslužni pokoj.

23. 5. 1959 je umrl eden izmed ustanovnih članov društva – Franc Lesar.

Iz življenja krajevnih skupnosti

Krajevna skupnost Bohinjska Bistrica

Tudi člani novinarskega krožka OŠ dr. J. Mencingerja Bohinjska Bistrica sodelujemo z našo krajevno skupnostjo. Zato smo se odločili, da povemo kaj o njej. Podatke nam je dala tajnica KS, tov. Stanka Zupan.

Krajevna skupnost Boh. Bistrica je bila ustanovljena leta 1964. Obsega Spodnjo bohinjsko dolino od Soteske do Ukanca, v skupni razdalji 27 km. Ima dvanajst podeželskih naselij in mešano naselje Bohinjska Bistrica, ki je gospodarsko in kulturno središče Bohinja. Bohinjska Bistrica šteje nekaj manj kot 2000 prebivalcev. Vsa naselja so povezana s cesto. Avtobusni promet poteka skoraj skozi vsa naselja.

Od gospodarskih panog prevladuje lesna industrija, gozdarstvo, gradbeništvo in turizem. Največ ljudi je zaposlenih v Lipu Bled, precej še v Filbu, Almiri, veliko pa se jih vozi v Lesce, Radovljico, na Jesenice in drugam.

Krajevna skupnost zelo dobro sodeluje s svojimi krajanji. Vzrok za to je tudi oddaljenost Boh. Bistrice od občinskega središča Radovljice.

Gotovo bo vsem krajanom najbolj ostalo v spominu leto 1979, ko smo uredili Muzej Tomaža Godca in zgradili Dom Joža Ažmana, katerega odprtje je bilo ob 40-letnici ustanovitve CK KPJ. Častne seje se je udeležil tudi maršal Tito.

Kot leta prej za osnovno šolo, tudi za kulturni dom plačujejo samoprispevek, ki bo v celoti trajal pet let. Veliko prispeva tudi združeno delo. Za urejeno okolico so se trudili vsi krajanji, veliko so pomagali tudi mladinci.

V kulturnem domu so se razvile razne dejavnosti. Tu so koncerti pevskih zborov, proslave ob državnih in kul-

turnih praznikov, gledališke predstave domačih in tujih skupin, predvsem veliko v okviru Naše besede. V avli so razstave likovnikov in fotografov, trikrat tedensko pa vrtijo filme. Vse predstave so številno obiskane. V domu uspešno posluje knjižnica, ki prej ni imela primernih prostorov.

Pogrešamo pevske dejavnosti. Zato tov. Završnik pravkar sestavlja pevski zbor pošolskih mladincev, ki ne sodelujejo več v našem pevskem zboru.

Znana je dramska sekcija, ki jo vodi Lovro Strgar. Zadnja leta režira tudi Alenka Bole-Vrabec, ki je še bolj znana kot prevajalka. Člani sekcije tudi letos pripravljajo igro, prav tako tudi člani podmladka dramske skupine.

Vendar se tudi kulturni dom otepa s težavami. To je predvsem vzdrževanje doma, saj gre za ogrevanje veliko denarja. Krajanji bomo morali najti kak nov vir dohodkov.

Z izgradnjo novega vrta se je otroško varstvo preselilo iz Osnovne šole, ki ima sedaj že tretje leto celodnevni pouk. S smučišči Kobla je tudi turizem napredoval. Vendar je ravno zaradi povečanega zimskega turizma premalo gostinskih objektov, in to kljub novi restavraciji Bistrica.

Maja lansko leto je naša krajevna skupnost prejela v Pančevu najvišje priznanje, ki ga KS lahko prejme. Upamo, da bodo krajanji nadaljevali z razvojem kraja. Tudi mladinci bomo skušali čimbolje sodelovati pri tem.

S tem sestavkom smo vam skušali predstaviti našo krajevno skupnost. O njenih problemih in dogodkih v njej vam bomo poročali v bodoče.

**Maja Gašperin
8. b. raz. OŠ dr. Janeza
Mencingerja
Bohinjska Bistrica**

Prečudoviti Bled, tebi hvalo pôje celi svet

Pravijo, da je bog šest dni ustvarjal zemljo, sedmi dan je bil prost in ker mu je od sobote ostalo še nekaj materiala je osmi dan z udarniško vnemo ustvaril še blejski kot. Njegove lepote je občudoval star Slovan, se jim čudil Turek, osvajač Napoleon, opisoval pisatelj, opeval pesnik, prodajal kapitalist, dozival delavec, sadove tega pa okuša zahodno-evropski turist.

Pa pogledjmo nekaj splošnih podatkov o Bledu, vzeti iz najnovejše statistike. Bled leži pol kilometra nad morjem in ima blago subtropsko klimo ter ostre subtropske cene, katere dajejo značilen pečat temu kraju. Obdan je z grebeni Julijskih Alp, Karavank in drugimi kučji, ki ga ščitijo pred »čistim« zrakom zgornje-savske železarne. Blejci so potomci starih Slovanov, kar nazorno prikazujejo s svojim vedenjem. Značilno gorenjsko gostoljubnost izkazujejo na tradicionalni način z besedami domače dobrodošlice: »Bitte schen?«. Parolo — Vse za turizem — so uresničili stoddotno, toda pri tem so pozabili na turista. Vendar pa v zadnjem času delajo tudi na tem področju. Pred kratkim so uvedli tako imenovano blejsko natego, s katero uspešno nategujejo goste pa tudi blejce.

Svoj dopust sem preživel na Bledu, ker je morje za moje finančno zdravje preveč slano, zato bi vam kraj rad podrobneje opisal.

V lepem poletnem jutru smo se z avtobusom podjetja Zgubotours, malce v transu, toda čili in zdravi, pripeljali na Bled. Vodič, Joško Praznoglav, nam je prijazno razlagal: »Tukaj se Bled začne, tukaj na levi strani boste opazili upravno zgradbo tovarne LIP, v kateri je zaposlenih veliko delavcev, dela pa jih bolj malo. Zgradba se ponaša s ceneno bakreno streho, ki je zgradbi v ponos. Na desni so znane Vezenine. Tukaj delajo

čudovite čipke, zato so tudi njihovi osebni dohodki in delavci vsakega petnajstega v čipkah. Levo od bencinske črpalke so na nerodovitem zemljišču zgradili lepe stolpnice v alpskem stilu, da pa jih močan veter, ki piha od Ljubljane do občine ne bi porušil, so jih privezali z močnimi verigami. Poleg številnih domov kulture, v katerih se lahko kulturno osveščeni prebivalci in turisti pivo izobražujejo, obstaja tudi večnamenska dvorana, dan in noč zaprta za vse prireditve.« Joško Praznoglav nam je še naprej nizal podatke: »Po tej poti se pride v Bohinj, toda mi se tukaj usmerimo na desno. Znano je, da so se že Turki obrnili malo dlje od tod, točno na Obrnah, zato rajši pojdemo v tej smeri.

»Vidim, da ste že močno utrujeni, zato predlagam, da se ustavimo na terasi hotela, poznanega po celi Evropi, Molzi gost.« Vsedli smo se na teraso in čakali. Natakaj je takoj priteknel ter nas vprašal: »Was wünschen sie?« Naročili smo si, kar si je pač kdo želel, plačali pa smo, kar si je natakaj želel. Nekaterim je celo letnico 1981 zaračunal poleg. Toda kaj zato, glavno je, da smo bili zopet spočiti za

sprejemanje novih informacij, ki smo jih dobili od našega vodiča: »Dragi gosti, temperatura zraka znaša 28 stop. C, vendar zaradi nizkih cen, ki tukaj vlada, ni čutiti mraza. V tem delu boste opazili značilno arhitekturo propadajočih, oprostite, cvetočih hiš v značilnem delavskem stilu. Kmalu boste opazili velik poudarek na krčmah, grajenih izključno za naše turiste, željnih pristnih domačih specialitet, kot so čevapčiči, raznjaji, itd. Poleg velike cerkve je tudi velika kino dvorana, v kateri je nekoč gostoval John Wein s svojim konjem.

Pot pa nas nadalje vodi proti Pokljuki. Tukaj so si delavci z nizkimi osebnimi dohodki zgradili svoje vikende. Te majhne počitniške hišice, posejane po poključkih planinah, dajejo vtis, kot v pravljicni domišljiji.

Po pravici povedano, mislim, da sem storil pametno, ko sem si ogledal ta prečudoviti del naše domovine. Zato vam priporočam, če drugo leto ne boste mogli v dopustniških dneh na naše sinje slano morje, da svoj dopust izkoristite pri agenciji Zgubotours.

Edi

Piknik na Homu

OO sindikata TO Rečica je v soboto, 19. 9. 1981 organizirala piknik na Homu, ki naj bi se začel ob 10. uri. V prvem delu bi podelili jubilejne nagrade jubilantom za 10, 20 in 30 let dela v naši delovni organizaciji, nato pa bi se odvijal zabavni del prireditve.

Vreme nam ni bilo ravno najbolj naklonjeno. Zjutraj je še sijalo sonce in je kazalo, da bomo preživeli lep in sončen dan. Bolj se je urni kazalec pomikal proti deseti uri, bolj so se zbirali oblaki in kmalu je začelo deževati. Na Homu je bilo do prvih kapelj dežja že vse pripravljeno za pričetek piknika, pa tudi nekaj ljudi je bilo že zbranih. Zmenili smo se, da bomo počakali še kakšno uro, da bo prenehalo deževati in da bodo ljudje še prišli. Dež je lil kot za stavo, število udeležencev je naraščalo. Tudi tovariši direktorji so prišli pogledat, kako piknik uspeva. Resda se ni zbralo toliko ljudi kot bi se jih v lepem vremenu. Vendar smo se odločili, da piknik kljub temu bo, saj je bilo prostora pod streho za vse dovolj. Ovira je bila le ta, da se piknik ni mogel odvijati po programu, saj je odpadel slavnostni del piknika, ko naj bi podelili vsem jubilantom nagrade in sicer zaradi tega, ker je bilo prisotnih premalo jubilarov. Tudi zabavni del se ni odvijal po predvidenem programu. Mladinci smo imeli pripravljen pester program z družabnimi igrami in za zmagovalce seveda tudi nagrade. Od vseh iger, ki so bile pripravljene, se je z dobro voljo začela le ena, in sicer vlečenje vrvi med ekipama iz TO Rečica in TO Tomaž Godec. Zmagovalci so bili

Rečičani, ki so za trud in korajžo dobili veliko čokoladno torto. Torto pa so tako kot zmagovalci dobili tudi poraženci. Medtem pa je Justinov Janko s svojimi družicami iz kuhinje poskrbel, da naši želodci niso ostali prazni. Na voljo smo imeli kotlete in pleskavice. Ker pa ne gre brez žlahtne kapljice, smo si preskrbeli tudi bone za pijačo. Moram reči, da so kolegi iz kuhinje in bifeja kar dobro skrbeli za nas. Kmalu je bilo pozabljeno, da nam je vreme skazilo piknik, saj star pregovor pravi: »Kdor čaka, dočaka.« In tako smo tudi mi dočakali, da je prenehalo deževati. Tokrat pa je za boljše razpoloženje poskrbela Godba na pihala, ki nam je igrala vesele in poskočne melodije. Tudi, ko so se vnetim godbenikom osušila grla, nismo ostali brez glasbe. Prave žive muzike sicer reš nismo imeli, vendar je bila tudi tista s plošč in kaset dobra. Komaj so se oglasile domače viže, so se »zagnani« pari odpravili na plesišče.

Čas je hitro mineval in že smo si morali pripraviti razsvetlavo, saj smo že v jesenskem času, ko so dnevi že krajši, pa tudi ozračje postaja hladnejše. Nekateri so počasi začeli odhajati domov, drugi pa smo se posedli ali zbrali v skupine in si še sami zapeli kakšno vižo. Najbolj vztrajni smo se zadržali do trde teme, in sicer do 21. ure.

Mislim, da je piknik še kar dobro uspel kljub slabemu vremenu, vendar nam bo v prihodnje v poduk, da piknika ne bomo organizirali tako pozno.

Teja

Spominski turistični rallye

Organizacija AMD Bled aktivno deluje že mnogo let. Pri svojem dolgoletnem delu so v osrednji dejavnosti vzgojili veliko število voznikov, ki so mnogi danes vzorni šoferji. Iz vrst AMD so izšli tudi zelo dobri tekmovalci motokrosa in karting voznikov, nekateri so na vrhu motorističnega tekmovanja v Sloveniji pa tudi v Jugoslaviji. Razen tega je bilo

opravljeno pomembno in koristno delo pri prometno varnostni vzgoji s predavanji in drugimi oblikami od pionirjev do najstarejših prebivalcev.

Že sam podatek, da danes društvo šteje preko 800 članov dovolj zgovorno priča o široki dejavnosti. Ker pa Bled postaja vedno bolj razgibano turistično središče na Gorenj-

skem ali morda celo v Sloveniji, je razumljivo, da je promet vedno bolj gost. Zato pri AMD predvidevajo, da bo pri prometni vzgoji vseh prebivalcev potrebno opraviti še dosti dela. V lepem domu, ki je bil zgrajen pred leti, so pogoji dela ugodnejši kot nekoč, ko društvo ni imelo lastnih prostorov.

V letni program dela je AMD vključilo tudi humano družabno prireditev, kjer naj bi se vsi člani vsaj enkrat ob letu v lepi naravi srečali v obliki turističnega rallye s sproščenim zaključkom — piknikom. Prav take prireditve so tista privlačna točka dela, da se člani društva med seboj bolje spoznavajo, se poveselejo in sprostitjo, ob tem pa že kujejo načrte za nove naloge v društvu. Pomembno pa je tudi to, da so nekateri člani AMD istočasno tudi prvoborci iz NOB. Ti člani sami prispevajo k temu, da je večina svetlih tradicij iz NOB tudi pri delu v AMD vedno prisotna. Mislim, da je to posebna vrednota, ki smotno vpliva na uspešno in pravilno delo. Morda je prav iz teh pomembnih vrednot lanske leto dozorela nova in plemenita ideja, da se namreč vsakoletni turistični rallye obogati in spremenijo v spominski turistični rallye, ki sovpada v spomin obletnic na pomembna spominska obeležja iz NOB. Vemo, da je teh obeležij na Gorenjskem, pod Triglavom veliko. To je zgovoren dokaz junaškega ljudstva v tem najlepšem delu Gorenjske v enotni borbi za svobodo.

Zato je AMD Bled letos že drugič priredil spominski turistični rallye, ki je bil 19. 9. 1981. Zbor vseh udeležencev je bil ob 8. uri pred skladiščno halo LIP Bled na Rečici. Na srečanje so bili vabljeni vsi člani AMD in tudi svojci. Predsednik društva Matjaž Niko je toplo pozdravil vse udeležence in v kratkem objasn timer potek in pomen same prireditve. Povedal je, da prireditve zajema: spretnostno vožnjo za člane s svojimi vozili in dalje kontrolna vožnja s ciljem v Krmi. Nadalje je povedal, da bo odslej prireditve obeležena kot spominski turistični rallye. Na predvideni relaciji naj bi obiskali določeno spominsko obeležje iz preteklosti NOB. Dalje je predsednik društva poudaril poseben pomen letošnje prireditve, ker slavimo 40-letnico OF in vstaje jugoslovanskih narodov. Ob koncu je predsednik vsem udeležencem zaželel prijetno bivanje v lepi dolini Radovne.

Letos smo obiskali spominsko obeležje v srednji Radovni. O pomenu tega spominskega obeležja je spregovoril prvoborec in predsednik krajevne organizacije ZB Zg. Gorje Vinko Repe-Triglavski.

Samo srečanje je bilo kot je že bilo omenjeno tudi tekmovalno-rekreacijskega značaja, ki se je zaključilo s ciljem v Krmi s podelitvijo nagrad.

Kljub temu, da je samo prireditev nekoliko motilo deževno vreme, pa prijetnega razpoloženja med udeleženci ni pokvaril. Nasprotno: prijazna oskrbnika v kovinarski postojanki v Krmi sta nam nudila prijetno gostoljubje, da smo se vsi udeleženci lahko namestili v gostišču. Zaradi slabega vremena smo se tako še bolj spoznali in zblizali ob prijetnem kramljanju. Tako smo se ob zaključku vsi s prijetnimi doživljaji in lepimi spomini vrnili na svoje domove. Razšli smo se z obljubo, da se drugo leto zopet srečamo v še večjem številu.

Jernej Vovk

Ovčarski dan na Zatrniku

V nedeljo, 13. septembra 1981 je bil organiziran Ovčarski dan na Zatrniku. Trop ovac je pripeljal iz Lipance na Pokljuki ovčar Ramo. Ob deseti uri se je pričelo ocenjevanje najboljših ovac in ovnov — plemenjakov. To so ovce jezersko-solčavske pasme. Poleg ocenitve so za popostritev prikazali tudi ročno striženje ovac, pletenje nogavic iz domače volne in predenje volne.

Striženje ovce

Ta prireditve, ki sta jo organizirala KZ Bled in Zavod za pospeševanje živinoreje pri občini Radovljica je bila izvedena predvsem za to, da bi se ovčereja čimhitreje povečevala, kajti ovca daje volno, sir in meso, ni pa zahtevna pri prehrani, saj je vse kopno obdobje na paši in to na pašnikih, ki je za govedo nedostopno. V visokogorskih pašnikih ovca doseže višino, dokler je še zeleni pas.

Na kolovratu se ustvarja volna

Danes šteje ta trop ovac iz vse radovljiške občine le 214 glav, dočim jih je bilo v predvojnem času samo z gorenjskega območja več kot tisoč. Pokljuka pa daje izredne pašne pogoje za rejo te živali.

Najboljši in najzaslužnejši rejci ovac so prejeli denarne nagrade in diplome. Peter Zemva, ki se najbolj zavzema za to rejo (ima tudi svoje ovce) pa je prejel posebno priznanje Republiškega zavoda za vzrejo živali.

Jože Ambrožič

Razstava metuljev v Sorici

Učenci OŠ dr. J. Mencingerja Boh. Bistrica, ki nas zanima naravoslovje, smo šli v petek, 11. 9. t. l. v Sorico ogledat razstavo metuljev.

Najprej smo se srečali z metulji iz Afrike. Bili so različnih barv, velikosti in oblik, vendar posebno čudovitih primerkov, ki bi odstopali od drugih, ni bilo. Veliko večjo paletu barv so nam nudili metulji iz južnoameriškega pragozda. Tu smo videli veliko primerkov, ki so merili 15 cm čez krila in čudovite, prav tako velike metulje iz družine morfodov. Zgornjo stran kril so imeli popolnoma prekrito s čudovito bleščečo modro barvo ali pa črno z bleščečo zelenimi lisami ipd. Tam pa je bila tudi kopica drugih manjših metuljev, ki so imeli prav tako krila s svetlečimi lisami ali pa z mnogimi majhnimi pikicami.

Opazili smo metulja, ki je imel na vsakem krilu liso v obliki številke osem in male črke b. Seveda smo ugotovili, da je 8. b v svetu zelo znan.

Pri severnoameriških metuljih mi je najbolj ugajal metulj z zelenimi krili in snežno belim kosmatim trupom in pa metu-

li s skoraj popolnoma golimi prozornimi krili. Razstavljeni so bili še metulji iz Azije, predvsem iz Nepala, ki si jih nisem dobro zapomnila, ker so me bolj prevzeli drugi.

Od domačih metuljev jih je bilo veliko z naših travnikov (modrinov, citrončkov, lastovičarjev, belinov in še veliko drugih) in precej lepih nočnih metuljev. Največja sta bila nočni pavlinček in smrtoglavac. Smrtoglavac je približno 5 cm dolg nočni metulj, ki ima na oprsju liso v obliki mrtvaške glave. Zadek ima oranžno črtast, prvi par kril ima bolj temne tone, drugi pa svetle. Nočni pavlinček pa je dolg okoli 4 cm in je temnejših barv kot smrtoglavac.

Ob stožalu z našimi metulji smo končali ogled razstave, ki jo je pripravil Peter Tonkli.

Naj povem še to, da je sedaj znanih več kot 800.000 vrst žuželk. S tem so največja živalska skupina na svetu. Od tega je 100.000 vrst metuljev in so zato tretji največji red žuželk.

Polona Bajt 8. b. raz.
OŠ dr. J. Mencingerja
Bohinjska Bistrica

primerjati podatke z delovnim listom.

Tako ugotovljene nepravilnosti ali kršitve delovne obveznosti mora poročati svojemu neposrednemu vodji, le-ta pa jih za celoten obrat oz. sektor posreduje direktorju TO oz. DO.

15. člen

Če pristojni delavec ne ravna v skladu z določbami prejšnjega člena tega pravilnika, stori hujšo kršitev delovnih obveznosti.

16. člen

Delavski svet DO daje obvezno tolmačenje tega pravilnika.

17. člen

Ta pravilnik sprejme delavski svet DO in prične veljati 1. marca 1981.

18. člen

Spremembe in dopolnitve tega pravilnika se sprejemajo na vsak način kot ta pravilnik.

Na podlagi določil 85. člena samoupravnega sporazuma o združevanju TO v DO LIP Bled, 70. in 71. člena pravilnika o delovnih razmerjih v TO oz. DSSS, je DS DO na svoji seji dne 26. febr. 1981 po predhodni javni obravnavi, sprejel naslednji

PRAVILNIK O DELOVNEM ČASU

V veseli družbi

»Popoldan – v petek na piknik gremo!«
okrog je Vesna letala, kdo prijavil se bo?
Radovne dolina nas je vabila močno;
nato za Ribno – kraj oddiha nam je šlo.

Za vreme se pa bali nismo, saj ves teden
je bilo topló. V petek zjutraj smo uzrli
gor v oblačno se nebó. »Kam pa zdaj?«
Vsakdo svoj predlog je podál, kakor iz
izkušenj ga je znal. V Vintgar smo jo vsi
mahnilo, v restavraciji se ob treh dobili.

V družbi zbrana desetina – prav preprosta
in nič fina – sredi izbe kakor bratje
smo nazdravili s kozarci vina. Dobri,
stari vici so vpleteni v govori, veselo
stekla je beseda, vmes še palačinka z
malo sladoleda. Mrak je že na zémľjo pal,
ko je Janez že od mize vstal: »Nahranit
moram psička in čebelice, hvala in nasvidenje!«
Kmalu za njim smo se tudi drugi domov podali,
račune in dolge smo strežajki poravnali.

Če ozremo se nazaj: piknika v naravi ni bilo.
Turizmu domačemu pa smo pomagali, da izumrl
ne bo!

V.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega očeta

VIKTORJA CVETKA

se zahvaljujeva vsem za cvetje, izrečene beseda sožalja in
vsem, ki ste ga spremljali na zadnji poti.

hči Marjana in sin Martin

kadrovske novice

STANJE ZAPOSLENIH ZA MESEC SEPTEMBER 1981

	delavcev		učencev v poklicnih šolah
To Tomaž Godec			
Boh. Bistrica	476	+	8
TO Rečica	316	+	6
TO Mojstrana	61	+	1
TO Podnart	74	+	1
TO Trgovina	24		
DSSS	83	+	4 pripravniki
	1034		

ZAPOSLENI SO SE:

TO Tomaž Godec:
Dušan ČAJIČ, 1960 – K
Kvirin RUTAR, 1961 – NK

TO Rečica:

Samo BOŽIČ, 1966 – NK
Vlasta SAFTIČ, 1963 – K
Darko ROMIH, 1966 – NK
Bojana ŠMIT, 1966 – NK

DSSS:

Mihaela ISKRA, 1957 – VIŠ

ODŠLI IZ DO:

TO Rečica:
Anton BEZNIK, PK – spo-
razumno
Marko DEŽMAN, K – spo-
razumno

Ure rekreacije

Vse zaposlene v DO LIP Bled obveščamo, da smo
ponovno organizirali ure rekreacije, ki so

vsak četrtek od 20. do 21.30 ure v telovadnici
Osnovne šole prof. dr. Josipa Plemlja na Bledu

Vstop v telovadnico je dovoljen samo v copatah.
Priporočamo tudi telovadni dres.

Odbor za šport in rekreacijo
LIP Bled

TO Podnart:

Nevenko MALIVOJEVIČ, NK
– sporazumno
Bojan SOTELŠEK, NK –
sporazumno.

POROČILI SO SE:

Jože STARE (TO Tomaž
Godec)

RODILI SO SE:

Francu Rekelj (TO Rečica)
– hči
Darji Mrak (TO Rečica) – hči
Marku in Ivanki Medja (TO
Tomaž Godec) – hči
Ivanki Zupan (DSSS) – sin
Evgenu Pappu (TO Trgovina)
– sin

Glavni in odgovorni ured-
nik: Ivan Robič, tehnični
urednik: Nada Frelj, člani:
Branko Sodja, Franc
Mencinger, Andrej Trojar,
Branko Urh, Miro Kelbl,
Franc Globočnik, Samka
Tomažin, Ciril Kraigher in
Marija Urancar.

1. člen

Poln delovni čas znaša 42 ur
tedensko oz. 8 ur dnevno.
Delovni dnevi se določijo z let-
nim koledarjem.

2. člen

Enoizmensko delo traja pra-
viloma od 6. do 14. ure, ostale
izmene pa se prilagajajo temu
delu.

Delovni čas TO Trgovine je
specifičen in razporejen na šest
delovnih dni v tednu in ga za
vsako posamezno poslovalnico
določijo zbor delavcev TO Trgo-
vine.

Če se pokaže potreba ali pa
narava dela zahteva drugačen
delovni čas, tako spremembo
delovnega časa sprejme DS TO
oz. DS DSSS. V sklepu DS mo-
rajo biti določeni vsi pogoji tega
časa.

3. člen

Delavci v tistih TO in DSSS, ki
imajo žigosno uro, so dolžni
evidentirati prisotnost na delu z
žigosanjem evidenčnih kartic na
žigosni uri.

Vsak delavec mora obvezno
sam žigosati prihod na delo in z
dela ter vse vmesne izhode in
prihode.

Če delavec ne ravna v skladu z
določili prejšnjih odstavkov, se
ugotavlja prihod, odhod in od-
sotnost z dela na podlagi zabe-
ležke, ki jo naredi vratar oz. drug
pristojen delavec, ki ga v posa-
mezni TO oz. DSSS določi direk-
tor TO oz. DO.

Delavec, ki ne ravna v skladu z
določbami tega člena, stori lažjo
kršitev delovne obveznosti.

4. člen

Šteje se, da je delavec opravi-
čeno odsoten, če je odsoten za-
radi:

1. službenega potovanja na
podlagi naloga ali službenega

opravka izven poslovnih pro-
storov pri poslovnih partnerjih,
na zbornicah, javnih ustanovah
ter drugih institucijah, spreml-
ljanja poslovnih partnerjev ali
zaradi udeležbe na sejah posa-
meznih organov ali delegatov,

2. nujne zdravniške pomoči,
kadar delavec zaradi bolezni ali
bolečin ne more opravljati svo-
jega dela, izvajanja predpisane
zdravstvene terapije po posegih,
ki so nujni pa jih ni mogoče opravi-
titi izven obvezne prisotnosti na
delu,

3. bolezni, nege, poroda, sprem-
stva bolnika ipd., če odsotnost
odobri zdravnik in delavec pri-
nese ustrezen pismen dokument,

3. šolanja in strokovnega izpo-
polnjevanja,

4. rednega ali izrednega dopu-
sta, plačanega študijskega dopu-
sta, plačanih zveznih in republi-
ških praznikov in

5. plačanih odsotnosti kot npr.
zaradi vojaških vaj, nujnih pozi-
vov državnih, sodnih in drugih
organov.

Kadar je delavcu priznana
pravica do refundacije osebnega
dogodka za opravičeno odsotnost
(vojaške vaje, pričanje pred so-
diščem itd.), mora delavec za-
htevati od organa, ki ga je pozval
oz. vabil, potrdilo o času odsot-
nosti za uveljavitev nadomestila
osebnega dohodka za čas takšne
odsotnosti.

5. člen

Dovolilnica je dokument, s
katerim vratar oz. druga odgo-
vorna oseba ugotavlja ali ima
delavec pravico oditi iz po-
slovnega prostora ali ne.

6. člen

V TO oz. DSSS obstojijo
stalne in občasne dovolilnice.

Delavci s posebnimi pooblastili
in odgovornostmi ter delavci,
katerih narava dela zahteva
stalne izhode, imajo stalne dovo-

lilnice. Seznam teh delavcev v
TO izdela direktor TO, za DSSS
pa direktor DO. En izvod sezna-
ma se hrani v tajništvu TO oz.
DO, drug izvod pa pri vratarju
TO oz. drugi odgovorni osebi.

7. člen

Občasne dovolilnice izdajajo v
TO vodje oddelkov, obratovodje
in mojstri, v DSSS pa vodje
sektorjev, v njegovi odsotnosti pa
od njega pooblaščen oseba.

8. člen

Delavec, ki zapusti svoje de-
lovno mesto na podlagi dovolil-
nice, mora izročiti dovolilnico
vratarju TO oz. drugi odgovorni
osebi. Ob odhodu mora kartico
žigosati in jo odložiti v stojalo
kartic »odsotnih«.

Če se delavec vrne v TO oz. v
DSSS pred koncem delovnega
časa, vzame kartico iz stojala
»odsotnih«, jo žigosa in vrne v
stojalo kartic »prisotnih«.

9. člen

V primeru, ko delavec v enem
dnevu opravi več kot 8 ur, te ure
evidentira oseba, ki vodi evidenco
prisotnosti, izkažejo pa se tudi na
evidenčnih karticah. Delavcu, ki
te ure koristi, se za predčasen
izhod z dela vpiše na dovolilnico
»koristi ure«.

Za delo, daljše od 8 ur dnevno
(kamor pa ne spada vožnja oseb-
nega avtomobila tistih delavcev,
katerih to ni njihov osnovni
poklic oz. delo), si mora delavec
pridobiti prehodno dovoljenje
neposrednega vodje.

10. člen

Če odide delavec z dela brez
dovolilnice, napravi vratar oz.
druga odgovorna oseba uradni
zaznamek, ki ga dnevno posredu-
je v tajništvo direktorja TO oz.
DO, skupaj z vsemi prejetimi
dovolilnicami.

Zapuščanje dela brez dovolil-
nice se šteje za neopravičeno
odsotnost in pomeni lažjo kršitev
delovne obveznosti.

11. člen

Vsak delavec je dolžan najpoz-
neje v 24. urah obvestiti svojega
vodja o nepredvideni odsotnosti z
dela (bolezen itd.).

Vse odsotnosti z dela mora
vsak delavec dokumentirati z
ustreznimi dokumenta, ki se
arhivirajo v tajništvu TO oz.
DSSS eno leto.

12. člen

V TO, ki imajo organizirano
vratarsko službo, se uvedejo
naslednje knjige:

– izhodi med delovnim ča-
som,

– seznam prihodov, izhodov
delavcev v tovarno (izven svojega
rednega delovnega časa),

– prihod poslovnih in ostalih
strank v tovarno,

– knjiga oddaje izdelkov in
prihoda raznega materiala,

– knjiga zapažanj.

13. člen

Vratar je dolžan na vsako do-
volilnico vpisati točen čas izhoda
in vrnitev v TO. Nadalje je dol-
žan kontrolirati izvoz izdelkov,
katere odpremijo skladišča ka-
mionsko oz., ki potujejo skozi
glavna vrata. Voznik vprege ali
šofer je dolžan, da vratarju da v
vpogled odpremne dokumente.
Brez odpremne naloga vratar
ne sme dovoliti izhoda.

14. člen

Pristojni delavec v TO oz.
DSSS, ki je zadolžan za vodenje
evidence o prisotnosti oz. od-
sotnosti vsakega posameznega
delavca, mora ob koncu meseca
pobrati evidenčne kartice in
izdane dovolilnice za svoj obrat,
oddelek oz. sektor ter ugotoviti in